

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	30.4.	2019	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-72/19-24		
VEZA:			
EPA:	700 XXVI		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

CRNA GORA
AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA

Broj: 04-463/1-19
Datum: 25. april 2019. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

PODGORICA

U skladu sa članom 193 Zakona o osiguranju („Sl.list CG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12 i 06/13) i sa članom 30 Statuta Agencije za nadzor osiguranja („Sl.list CG“ br. 30/13), u prilogu akta Vam dostavljamo Finansijske iskaze i Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja Agencije za nadzor osiguranja za 2018. godinu i Izvještaj o radu Agencije za nadzor osiguranja za 2018. godinu, usvojene na 269. sjednici Savjeta Agencije za nadzor osiguranja održanoj 24. 04. 2019. godine.

Takođe, u skladu sa članom 18 stav 3 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 075/18 od 23.11.2018) uz Izvještaj o radu Agencije za nadzor osiguranja za 2018. godinu, dostavljamo Vam Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola za 2018. godinu Agencije za nadzor osiguranja.

Obavještavamo Vas da će predstavnici Agencije, koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri povodom razmatranja priloženih izvještaja biti predsjednik Savjeta Agencije, gospodin Uroš Andrijašević i direktorica Agencije, gospođa Biljana Pantović.

S poštovanjem,

PREDsjedNIK SAVJETA
Uroš Andrijašević

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI / BILANS STANJA/

Popunjava pravno lice:	
Matični broj: 02669579	Šifra djelatnosti:
Popunjava:	

Naziv: **Agencija za nadzor osiguranja**
 Sjedište:

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI / BILANS STANJA/

 na dan **31.12.2018** godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
00(dio)	A. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	001			
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002		807,014	844,107
012	I. GOODWILL	003			
01 bez 012	II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		3,786	5,673
	III. NEKRETNINE POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005		803,228	838,434
020, 022, 023, 026, 027(dio), 028(dio), 029	1. Nekretnine postrojenja i oprema	006		803,228	838,434
024, 027(dio), 028(dio)	2. Investicije nekretnine	007			
021, 025, 027(dio), 028(dio)	3. Biološka sredstva	008			
	IV. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009			
030, 031(dio), 032(dio), 039(dio)	1. Učešće u kapitalu	010			
031(dio), 032(dio)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011			
032(dio), 033 do 038, 039(dio)	3. Ostali dugorocni finansijski plasmani	012			
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013			
04	D. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014			
	E. OBRTNA SREDSTVA (016+017)	015		660,446	557,504
10 do 13, 15	I. ZALIHE	016			1,094
	II. KRATKOROCNA POTRAŽIVANJA PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017		660,446	556,410
20, 21, 22 osim 223	1. Potraživanja	018		36,840	4,383
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	019			
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	020			
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021		621,992	552,027
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022		1,614	
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023		1,467,460	1,401,611

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102 do 109)	101		1,401,947	1,365,552
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102			
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104			
330, 331, 333	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	105			
332 i 334	V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	106			
34	VI. NERASPOREDENA DOBIT	107		1,401,947	1,365,552
35	VII. GUBITAK	108			
237	VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELE	109			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I DUGOROCNE OBAVEZE (111+112)	110			
40(dio)	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	111			
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (113+114)	112			
414, 415	1. Dugorocni krediti	113			
41 bez 414, 415	2. Ostale dugorocne obaveze	114			
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115			
	D. KRATKOROCNA REZERVISANJA I KRATKOROCNE OBAVEZE (117+124)	116		65,513	36,059
	I. KRATKOROCNE OBAVEZE (118 do 123)	117		15,210	12,233
42 osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	118			
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	119			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	120		12,095	12,212
45, 46 i 49 osim 498	4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121		3,080	
47, 48 osim 481	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122		35	21
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123			
40(dio)	II. KRATKOROCNA REZERVISANJA	124		50,303	23,826
	E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125		1,467,460	1,401,611

Obrazac je usklađen sa članom 3. Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" br. 80/08) i IV Direktivom EU.

u Podgorici
Dana 03.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog iskaza

Milica Nedeljković

Odgovorno lice

Pautović Brkauer

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

Popunjava pravno lice:	
Matični broj: <u>02669579</u>	Šifra djelatnosti:
Popunjava:	
Naziv: Agencija za nadzor osiguranja	
Sjedište:	

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/
 u periodu od 01.01.2018 do 31.12.2018 godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos - u EUR -	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	I. POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201		871,460	873,542
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202			
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203			
630	3. Povećanje vrijednosti zaliha ucinaka	204			
631	4. Smanjenje vrijednosti zaliha ucinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		871,460	873,542
	I. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207		(835,351)	(811,300)
50	1. Nabavna vrijednost prodane robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209		(12,418)	(15,476)
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		(603,578)	(571,973)
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		(92,205)	(92,281)
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		(127,150)	(131,570)
	A. POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213		36,109	62,242
66	I. FINANSIJSKI PRIHODI	214		28	85
56	II. FINANSIJSKI RASHODI	215		(39)	(28)
	B. FINANSIJSKI REZULTAT (214-215)	216		(11)	57
67, 68, 691 i 692	I. OSTALI PRIHODI	217		296	6,054
57, 58, 591 i 592	II. OSTALI RASHODI	218			(1,414)
	C. REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219		296	4,640
	D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220		36,394	66,939
690-590	E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221			
	F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222		36,394	66,939
	G. DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223			
	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	224			
	2. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	225			
	3. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridruženih društava	226			
	4. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	227			
	5. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228			
	H. PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229			
721	1. Tekuci porez na dobit	230			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231			
	I. NETO REZULTAT (222+223-229)	232		36,394	66,939
	J. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjena (razdvojena) zarada po akciji	234			

Obrazac je usklađen sa članom 3. Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" br. 80/08) i IV Direktivom EU.

 u Podgorici
 Dana 03.03.2019.

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskog iskaza
Milica Malojević

Odgovorno lice

Antonić Mijana

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE (primjenom direktne metode)

Popunjava pravno lice:	
Matični broj: 02669579	Šifra djelatnosti:
Popunjava:	

Naziv: Agencija za nadzor osiguranja
Sjedište:

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od **01.01.2018** do **31.12.2018** godine

POZICIJA	Redni broj	Iznos - u EUR -	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	839,670	871,256
1. Prodaja i primljeni avansi	302	839,642	871,171
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	28	85
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304		
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	758,182	750,904
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	140,572	133,628
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	617,610	617,276
3. Placene kamate	308		
4. Porez na dobitak	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	81,488	120,352
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		
1. Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	315		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	11,523	21,063
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	11,523	21,063
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322	(11,523)	(21,063)
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323		
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	325		
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327		
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	329		
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplacene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332		
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	69,965	99,289
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	552,027	452,738
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	621,992	552,027

Obrazac je usklađen sa članom 3. Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" br. 80/08) i IV Direktivom EU

u Podpisci
Dana 03.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog iskaza

Milica Petrović

Odgovorno lice

Petrović Milica

STATISTIČKI ANEKS

Popunjiva pravno lice														
Matični broj										Šifra djelatnosti			0 2 6 6 9 5 7 9 PIB	
Popunjiva														

Naziv: **Agencija za nadzor osiguranja**

Sjedište: _____

Navedi tekstualno pretežnu djelatnost kojom ste se bavili tokom godine: _____

☐ AD ☒ DOO ☐ KD ☐ OD ☐ DSD ☐ preduzetnik ☐ ostalo

- ☒ malo pravno lice
☐ srednje pravno lice
☐ veliko pravno lice

STATISTIČKI ANEKS
 na dan **31.12.2018** godine

- u EUR -

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	Prosječan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca podijeljen sa brojem mjeseci)	001		23	23
60	Prihodi od prodaje robe	002			
61	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	003			
62	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	004			
640	Prihodi od subvencija, prihodi od dotacija i prihodi od donacija	005			
650	Prihodi od zakupnina	006		871,460	873,542
673	Dobici od prodaje materijala	007			
501	Nabavna vrijednost prodane robe	008			
511	Troškovi materijala za izradu	009			
512	Troškovi ostalog materijala (režijskog)	010		6,628	9,461
513	Troškovi goriva i energije	011		5,791	6,015
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	012		443,086	446,342
529	Naknada troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu	013		92,511	68,000
53	Troškovi proizvodnih usluga	014		34,201	37,086
531 i 532	Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja	015		27,567	31,007
533	Troškovi zakupnina	016		5,013	3,500
534 i 535	Troškovi sajmovi i troškovi reklame i propagande	017		1,621	1,705
536	Troškovi istraživanja	018			
550 i 551	Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije	019		20,541	23,444
552 i 553	Troškovi premija osiguranja i troškovi platnog prometa	020		2,747	3,939
573	Gubici od prodaje materijala	021			
10	Zalihe materijala	022			
11	Zalihe nedovršene proizvodnje	023			
12	Zalihe gotovih proizvoda	024			
13	Zalihe roba	025			

R.b.	Račun	Analitički prikaz prihoda i izdataka vezanih za nematerijalnu imovinu	Vrijednost
		Prihodi:	
1	652	Prihod od prodaje patenata	
2	652	Prihod od prodaje autorskih prava	
3	652	Prihod od prodaje licenci	
		Izdaci (neto) za:	
4	010	Ulaganja u razvoj	
		0100 Ulaganja u razvoj tržišta, sa efektom dužim od jedne godine	
		0101 Ulaganja u razvoj tehnologije, sa efektom dužim od jedne godine	
		0102 Ulaganja u razvoj proizvoda sa efektom dužim od jedne godine	
		0103 Ostali izdaci za razvoj	
		0108 Ispravka vrijednosti ulaganja u razvoj	
		0109 Obezvrijedenje vrijednosti ulaganja u razvoj	
5	011	Koncesije, patenti, licence i slična prava	
		0110 Koncesije	
		0111 Patenti	
		0112 Licence	
		0113 Pravo na industrijski uzorak, žig, model, zaštitni znak i sl.	
		0114 Druga slična prava	
		0118 Ispravka vrijednosti koncesija, patenata, licenci i sličnih prava	
		0119 Obezvrijedenje koncesija, patenata, licenci i sličnih prava	
6	012	Goodwill	
		0120 Goodwill nastao po osnovu stecene (pripojene) neto imovine drugog pravnog lica	
		0121 Goodwill nastao po osnovu kupovine akcija i udjela u drugom pravnom licu	
		0129 Obezvredjenje goodwill-a	
7	014	Ostala nematerijalna ulaganja	14,637
		0140 Racunarski programi	14,637
		0141 Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta	
		0142 Ulaganja u lizing	
		0145 Ostala nematerijalna ulaganja	
		0148 Ispravka vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja	
		0149 Obezvrijedenje ostalih nematerijalnih ulaganja	
8	015	Nematerijalna ulaganja u pripremi	
		0150 Ulaganja u razvoj u pripremi	
		0151 Interno generisana nematerijalna ulaganja u pripremi	
		0155 Druga nematerijalna ulaganja u pripremi	
		0159 Obezvrijedenje nematerijalnih ulaganja u pripremi	
9	016	Avansi za nematerijalna ulaganja	
		0160 Avansi za nematerijalna ulaganja u razvoj	
		0161 Avansi za druga nematerijalna ulaganja	

u Podgorici
Dana 03.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog iskaza
Milica Marković

Odgovorno lice
Antonić Borislav

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Popunjava pravno lice:

Matični broj: 02669579

Šifra djelatnosti:

Popunjava:

Naziv: Agencija za nadzor osiguranja

Sjedište:

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01.2018 do 31.12.2018 godine

- u EUR -

Pozicija	OPIS	Red. broj	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red. broj	Ostali kapital (m 309)	Red. broj	Neplaćeni i upisani kapital (grupa 31)	Red. broj	Emisiona premija (m 320)	Red. broj	Rezerve (m 321, 322)	Red. broj	Revalorizacije rezerve (grupa 33)	Red. broj	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red. broj	Gubitak (grupa 35)	Red. broj	Otkupljene sopstv. akc. i udjeli (m 237)	Red. broj	Ukupno (kol. 2+3+4 +5+6+7+8 -9-10)
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1.	Stanje na dan 01.01.2017 godine	401		410		419		428		437		446		455	1,298,613	464		473		482	1,298,613
2.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402		411		420		429		438		447		456		465		474		483	
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2017 godine (r.br. 1+2)	403		412		421		430		439		448		457	1,298,613	466		475		484	1,298,613
4.	Neto promjene u 2017. godini	404		413		422		431		440		449		458	66,939	467		476		485	66,939
5.	Stanje na dan 31.12.2017 godine (r.br. 3+4)	405		414		423		432		441		450		459	1,365,552	468		477		486	1,365,552
6.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406		415		424		433		442		451		460	1	469		478		487	1
7.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2018 godine (r.br. 5+6)	407		416		425		434		443		452		461	1,365,553	470		479		488	1,365,553
8.	Neto promjene u 2018. godini	408		417		426		435		444		453		462	36,394	471		480		489	36,394
9.	Stanje na dan 31.12.2018 godine (r.br.7+8)	409		418		427		436		445		454		463	1,401,947	472		481		490	1,401,947

Obrazac je usklađen sa članom 3. Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" br. 80/08) i IV Direktivom EU.

 u Poljepeici
 Dana 05.03.2019.

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskog iskaza

Melica Malojević

Odgovorno lice

Rantović Biljana

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2018. GODINU**

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2018. GODINU**

SADRŽAJ

	Strana
I IZVJEŠTAJ REVIZORA	1 - 2
II FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI:	
BILANS USPJEHA ZA 2018. GODINU	3
BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2018. GODINE	4
ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU	5
ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE	6
III NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	7 - 19

Društvo za reviziju finansijskih iskaza d.o.o.

Ul. Vasa Raičkovića br. 5, Podgorica

Tel/faks: +382 20 244 652

Mob. tel. +382 67 802 881

e-mail: euorev@t-com.me

IZVJEŠTAJ REVIZORA

Savjetu Agencije za nadzor osiguranja, Podgorica

1. Izvršili smo reviziju priloženog bilansa stanja Agencije za nadzor osiguranja, Podgorica, sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine i odgovarajućeg bilansa uspjeha, iskaza o promjenama na kapitalu i iskaza o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

2. Rukovodstvo Agencije je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne informacije, nastale usled kriminalne radnje ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

3. Naša odgovornost je da, na osnovu izvršene revizije, izrazimo mišljenje o prikazanim finansijskim izvještajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, Zakonom o računovodstvu i Zakonom o reviziji Crne Gore. Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne informacije.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima, nastalim usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Agencije. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

4. Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima prikazuju finansijsko stanje Agencije za nadzor osiguranja, Podgorica, na dan 31. decembar 2018. godine, kao i rezultate poslovanja, promjene na kapitalu i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim standardima i propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori.

Podgorica, 11. mart 2019. godine

EUROREV DOO, Podgorica

Obradović Sava, Ovlašćeni revizor

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Bilans uspjeha za 2018. godinu

	Napomena	2018. EUR	2017. EUR
POSLOVNI PRIHODI	3.1.		
Prihodi od prodaje		-	-
Ostali poslovni prihodi	4	871.460	873.542
		871.460	873.542
POSLOVNI RASHODI	3.2.		
Troškovi materijala	5	(12.418)	(15.476)
Troškovi zarada, naknada zarada i ost. lični rash.	3.5., 6	(603.578)	(571.973)
Troškovi amortizacije	3.9., 8	(48.616)	(48.297)
Troškovi rezervisanja	3.15, 9	(43.589)	(43.984)
Ostali poslovni rashodi	7	(127.150)	(131.570)
		(835.351)	(811.300)
POSLOVNI REZULTAT		36.109	62.242
FINANSIJSKI PRIHODI			
Prihodi od kamata	3.3.	28	85
Pozitivne kursne razlike	3.4.	-	-
		28	85
FINANSIJSKI RASHODI			
Troškovi kamata	3.3.	(39)	(28)
Negativne kursne razlike	3.4.	-	-
		(39)	(28)
FINANSIJSKI REZULTAT		(11)	57
OSTALI PRIHODI		296	6.054
OSTALI RASHODI		-	(1.414)
REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI		296	4.640
REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA		36.394	66.939
Tekući porez na dobit	3.6.1.	-	-
NETO REZULTAT	15	36.394	66.939

Napomene na stranama 7 - 19 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
Izvještaj revizora - strane 1 - 2.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine

	Napomena	2018. EUR	2017. EUR
AKTIVA			
STALNA IMOVINA			
Nematerijalna ulaganja	3.7	3.786	5.673
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.8., 10	803.228	838.434
		807.014	844.107
OBRTNA SREDSTVA			
Zalihe - avansi		-	1.094
Potraživanja	3.12., 11	36.840	4.383
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	3.13., 12	621.992	552.027
PDV i AVR		1.614	-
		660.446	557.504
UKUPNA AKTIVA		1.467.460	1.401.611
PASIVA			
KAPITAL			
Kapital		-	-
Neraspoređena dobit	15	1.401.947	1.365.552
		1.401.947	1.365.552
DUGOROČNE OBAVEZE			
Dugoročna rezervisanja	9	-	-
		-	-
KRA TKOROČNE OBAVEZE			
Obaveze iz poslovanja	3.14., 13	12.095	12.212
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	14	3.080	-
Obaveze za PDV i ost. javne prihode		35	21
		15.210	12.233
KRA TKOROČNA REZERVISANJA	9	50.303	23.826
UKUPNA PASIVA		1.467.460	1.401.611

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Biljana Pantović, Direktorica

Podgorica, mart 2019. godine

Napomene na stranama 7 - 19 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
Izvještaj revizora - strane 1 - 2.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Iskaz o promjenama na kapitalu

Opis promjene	Kapital EUR	Dobit EUR	Ukupno EUR
Stanje 1. januara 2017. godine	-	1.298.613	1.298.613
Dobit za 2017. godinu	-	66.939	66.939
Stanje 31. decembra 2017. godine	-	1.365.552	1.365.552
Korekcija - zaokruživanje		1	1
Dobit za 2018. godinu	-	36.394	36.394
Stanje 31. decembra 2018. godine	-	1.401.947	1.401.947

Napomene na stranama 7 - 19 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
Izvještaj revizora - strane 1 - 2.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Iskaz o tokovima gotovine

	2018. EUR	2017. EUR
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	839.670	871.256
1. Prodaja i primljeni avansi	839.642	871.171
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	28	85
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(758.182)	(750.904)
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	(140.572)	(133.628)
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(617.610)	(617.276)
3. Plaćene kamate	-	-
4. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	-	-
III Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	81.488	120.352
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
1. Ostali finansijski plasmani	-	-
2. Primljene kamate	-	-
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(11.523)	(21.063)
1. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina...	(11.523)	(21.063)
2. Ostali finansijski plasmani	-	-
III Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(11.523)	(21.063)
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
1. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	-	-
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
1. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto odlivi)	-	-
III Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
D. NETO TOK GOTOVINE	69.965	99.289
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	552.027	452.738
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	-	-
G. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	621.992	552.027

Napomene na stranama 7 - 19 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj revizora - strane 1 - 2.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje

Djelatnost i organizacija

1. Agencija za nadzor osiguranja, Podgorica osnovana je 2007. godine u skladu sa Zakonom o osiguranju, kao regulatorni organ u oblasti osiguranja imovine i lica.

Osnovna djelatnost Agencije je zaštita interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, radi obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti zasnovanog na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja. Poslovi iz djelatnosti Agencije se obavljaju u okviru organizacionih jedinica - sektora koji su formirani u zavisnosti od potrebe obavljanja poslova Agencije:

- sektor za nadzor tržišta osiguranja,
- sektor za istraživanje, razvoj i saradnju i
- sektor za regulativu, licenciranje i opšte pravne poslove.

Prava Osnivača vrši Savjet Agencije u skladu sa Zakonom.

U okviru svojih nadležnosti Agencija obavlja sledeće poslove:

- izdaje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, reosiguranja i saosiguranja, posredovanja i zastupanja i drugih poslova povezanih sa poslovima osiguranja,
- daje saglasnost na akte i radnje utvrđene Zakonom o osiguranju,
- vrši nadzor nad obavljenim djelatnostima osiguranja,
- razmatra prigovore i žalbe osiguranika i drugih korisnika osiguranja,
- saraduje sa drugim nadzornim organima u zemlji i inostranstvu,
- daje inicijative za uređivanje pitanja iz oblasti osiguranja...

Agencija u okviru svoje nadležnosti donosi opšte i pojedinačne akte (odluke, rješenja, mišljenja, potvrde...) pod uslovima i na način propisan Zakonom i drugim propisima.

Sredstva za rad Agencije se obezbjeđuju iz:

- naknada utvrđenih Zakonom o osiguranju,
- sredstava koja izdvajaju osiguravajuća društva na osnovu Odluke o naknadama (0,99 % bruto premije osiguranja) i
- drugih prihoda u skladu sa Zakonom.

Organi Agencije su Savjet Agencije i Izvršni direktor. Savjet Agencije čine Predsjednik i dva člana, koje imenuje i razrešava Skupština Crne Gore. Predsjednik i jedan član se imenuju na predlog radnog tijela Skupštine nadležnog za izbor i imenovanja, a drugi član na predlog Vlade. Predsjednik i članovi se imenuju na period od pet godina i mogu biti ponovo imenovani.

Sjedište Agencije je u Podgorici, ulica Moskovska bb.

Broj zaposlenih radnika na kraju 2018. godine je bio 23 (2017. godine 23).

Agencija sastavlja i vodi poslovne knjige po Kontnom okviru za privredna društva.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak

Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja i računovodstveni metod

2. MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, koji je u primjeni od 01.01.2009. godine, izvršene su značajne izmjene u pogledu prikazivanja i vrste finansijskih izvještaja, kao i forme i sadržine informacija koje se prikazuju u njima.

Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica, primjenjuje se od 2010. godine, a obavezne bilansne šeme koje se primjenjuju u Crnoj Gori su usklađene sa izmijenjenim zahtjevima ovog standarda.

Finansijski izvještaji sastavljeni su po načelu istorijskog troška, odnosno nabavne vrijednosti i cijene koštanja.

Finansijski izvještaji Agencije su prikazani u formatu propisanom članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji Crne Gore i članom 22 IV Direktive EU (br. 78/660/EEC). Agencija je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Agencije je Euro (EUR).

Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

2.1. Agencija vodi računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore (Sl. list CG, br. 52/2016), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda (Sl. list RCG, br. 69/2002), po kojima se od 01.01.2003. godine u Crnoj Gori primjenjuju svi Međunarodni računovodstveni standardi (MRS). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) primjenjuju se za finansijske izvještaje koji obuhvataju period koji počinje sa 01.01.2003. godine.

Korišćenje procjenjivanja

2.2. Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva korišćenje najboljih mogućih procjena i pretpostavki koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe opreme i ostalih rezervisanja.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak****Koncept nastavka poslovanja**

2.3. Finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja, što podrazumijeva da stanje u privredi i buduće mjere monetarne i ekonomske politike neće imati značajan negativan uticaj na budući finansijski položaj i rezultate poslovanja Agencije.

Osnovne računovodstvene politike

3. Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja godišnjeg računa za 2018. godinu su sledeće:

Prihodi

3.1. Prihodi se odmjeravaju po pravičnoj vrijednosti primljene naknade ili naknade koja će se primiti u skladu sa Odlukom o naknadama. Prihod se priznaje kada nema značajne neizvjesnosti u pogledu naplativosti obračunatih prihoda i mogućnosti povraćaja po osnovu reklamacije.

Ostvareni prihodi se najvećim dijelom odnose na naknadu od osiguravajućih društava u visini od 0,99 % bruto premije osiguranja.

Unaprijed naplaćeni prihodi se iskazuju kao odloženi prihodi i prenose u redovne prihode u trenutku izvršenja usluge.

Poslovni rashodi

3.2. Poslovni rashodi uključuju sve troškove direktno vezane za izvršenje osnovne djelatnosti Agencije. Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda). Priznati rashodi direktno se povezuju sa priznatim prihodima u poslovnom rezultatu obračunskog perioda. Rashodi se priznaju u obračunskom periodu i onda kada je nastala obaveza a nema uslova da se priznaju kao bilansna pozicija imovine.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak****Finansijski prihodi i rashodi**

3.3. Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju prihode od kamata po osnovu potraživanja i plasmana kao i rashode kamata. Prihodi i rashodi od kamata se iskazuju u momentu obračuna prema ugovorenim kamatnim stopama. Pod kamatom se, takođe, podrazumijeva i bilo koji oblik revalorizacije obaveza, ako je to ugovoreno ili propisano.

Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

3.4. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja, preračunata su u protivvrijednost EUR, po kursu valuta važećem na dan bilansa stanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike, nastale preračunom potraživanja i obaveza u stranim sredstvima plaćanja u njihovu protivvrijednost u EUR i preračunom poslovnih promjena u toku godine, priznaju se u bilansu uspjeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Doprinosi za socijalnu sigurnost zaposlenih

3.5. U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Agencija je u obavezi da uplati u ime zaposlenih, doprinose Fondu za zdravstveno osiguranje, Fondu PIO, Zavodu za zapošljavanje i Fondu rada kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po zakonom propisanim stopama. Doprinosi na teret zaposlenog i doprinosi na teret poslodavca se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Porezi i doprinosi**3.6.1. Tekući porez na dobit**

Porez na dobit obračunava se i plaća u skladu sa poreskim propisima Crne Gore po proporcionalnoj stopi koja iznosi 9 % od poreske osnovice. Agencija nije obveznik poreza na dobit.

Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak

3.6.2. Porezi i doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim državnim i lokalnim poreskim propisima.

Ovi porezi i doprinosi su iskazani u bilansu uspjeha u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Nematerijalna ulaganja

3.7. Nematerijalna ulaganja početno se priznaju po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti.

Korisni vijek trajanja nematerijalnih ulaganja utvrđuje se u skladu sa ugovorom o korišćenju tih ulaganja.

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl. list RCG, br. 80/2004 i 40/2008) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija kupljenih softvera se za poreske svrhe obračunava primjenom degresivnog metoda, dok se za ostala nematerijalna ulaganja obračunava primjenom proporcionalnog metoda.

Nekretnine, postrojenja i oprema

3.8. Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema početno se priznaju po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja.

Potreba za revalorizacijom zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i vrši se u slučajevima kada njihova neto sadašnja vrijednost materijalno značajno odstupa od fer vrijednosti sredstva na dan bilansa stanja.

Nekretnine, postrojenja i oprema nabavljena nakon početnog priznavanja iskazane su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak

Naknadni troškovi, troškovi zamjene djelova postrojenja i opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi značajnih adaptacija, remonta i generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti postrojenja i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina, postrojenja i opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme i postrojenja, smatraju se rashodom perioda u kome su nastali.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Neotpisana vrijednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava se naknadije na teret ostalih rashoda.

Amortizacija

3.9. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualne vrijednosti, proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine, postrojenja i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine i opremu.

Stope amortizacije koje su u primjeni su:

<i>Grupa osnovnih sredstava</i>	<i>Stopa amortizacije</i> %
Nematerijalna ulaganja	20
Gradevinski objekti	3,33
Vozila	15
Računarska oprema	30
Kancelarijski namještaj	15
Ostalo	15 - 30

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl. list RCG br. 80/2004 i 40/2008) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija gradevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za sva ostala osnovna sredstva primjenom degresivnog metoda za cijelu godinu bez obzira na datum aktiviranja.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak

Obezvrjeđenje vrijednosti imovine

3.10. Agencija na dan bilansa stanja procjenjuje da li postoje bilo kakve indicije da je vrijednost nekog sredstva umanjena. U slučaju da postoje takve indicije, procjenjuje se nadoknativa vrijedost imovine za takvo sredstvo, kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja.

Gubitak zbog umanjivanja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Nadoknativa vrijednost je fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili upotrebna vrijednost, zavisno od toga koja je od te dvije vrijednosti veća.

Obezvrjeđenje se priznaje kao rashod tekućeg perioda, osim kada se sredstvo vodi po revalorizovanoj vrijednosti, kada se umanjivanje vrijednosti tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali ne iznad knjigovodstvenog iznosa koji bi bio utvrđen da gubitak od umanjivanja vrijednosti nije bio priznat u ranijim godinama.

Poništenje obezvrjeđenja se prikazuje kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrjeđenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

Dugoročni finansijski plasmani

3.11. Dugoročni finansijski plasmani koji se kotiraju na aktivnom tržištu vrednuju se po tržišnoj vrijednosti, a plasmani koji se ne kotiraju vrednuju se po amortizacionom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjivanje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak****Potraživanja iz poslovnih odnosa**

3.12. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa se inicijalno priznaju po fer vrijednosti.

Rezervisanje za umanjenje vrijednosti se iskazuje kada postoji objektivan dokaz da Agencija neće moći da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Značajne finansijske teškoće kupca, vjerovatnoća da će kupac otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju, propust ili kašnjenje u plaćanju, smatraju se indikatorima da je umanjena vrijednost potraživanja.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa umanjuje se preko ispravke vrijednosti, a iznos umanjenja se priznaje u bilansu uspjeha u okviru ostalih rashoda. Naknadna naplata potraživanja koje je ranije bilo ispravljeno ili otpisano priznaje se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

3.13. Gotovinski ekvivalenti i gotovina obuhvataju gotovinu u blagajni, depozite po videnju kod poslovnih banaka i druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospijeca do tri mjeseca.

Obaveze prema dobavljačima

3.14. Obaveze prema dobavljačima se prikazuju po fakturnoj vrijednosti.

Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

3.15. Rezervisanja se priznaju kada Agencija ima zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će doći do odliva sredstava kako bi se izmirila obaveza i kada se iznos ovih obaveza može pouzdano procijeniti.

Agencija procjenjuje mogući nepovoljni razvoj događaja kao rezultat zbivanja u prošlosti i ukoliko je vjerovatnoća da će sudski spor biti izgubljen, Agencija vrši rezervisanje kojim se u cjelosti obezbjeđuje iznos potencijalne obaveze po osnovu negativnog razrješenja sudskog spora.

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva se ne priznaju u finansijskim izvještajima.

Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak

Pravična (fer) vrijednost

3.16. Poslovna politika Agencije je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije, kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Agencije vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Agencije, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Ostali poslovni prihodi

4. Ove prihode čine:

	2018. EUR	2017. EUR
Prihodi od naknada za kontrolu osigurav. društava	797.897	788.542
Prihodi od izdavanja licenci	12.500	13.700
Prihodi od ostalih naknada	13.550	15.250
Prihodi od škole aktuara	-	11.088
Prihodi od refundacija	28.612	44.897
Ostali prihodi (kazne i dr.)	18.901	65
	871.460	873.542

Troškovi materijala

5. Pregled ovih troškova dat je u sledećoj tabeli:

	2018. EUR	2017. EUR
Troškovi goriva i energije	(5.287)	(5.883)
Trošak vode	(504)	(132)
Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	(6.627)	(9.461)
	(12.418)	(15.476)

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

6. Pregled zarada je sledeći:

	2018. EUR	2017. EUR
Troškovi neto zarada i naknada zarada	(280.735)	(271.363)
Troškovi poreza i doprinosa	(208.226)	(204.667)
Troškovi neto naknada Savjeta Agencije	(17.055)	(11.695)
Neto troškovi privremenih i povremenih poslova	(2.200)	(16.247)
Troškovi dnevnica	(13.105)	(10.114)
Troškovi smještaja i prevoza na službenom putu	(41.569)	(35.457)
Ostali lični rashodi	(40.688)	(22.430)
	(603.578)	(571.973)

Ostali poslovni rashodi

7. Ostali poslovni rashodi se sastoje iz:

	2018. EUR	2017. EUR
Troškova PTT usluga	(13.394)	(13.321)
Troškova održavanja osnovnih sredstava	(14.173)	(17.687)
Troškova zakupa	(5.013)	(3.500)
Troškova konsultantskih usluga	(5.950)	(9.000)
Troškova reprezentacije	(14.458)	(11.747)
Troškova osiguranja	(1.171)	(2.322)
Troškova platnog prometa	(1.577)	(1.616)
Troškova članarina	(29.143)	(32.060)
Troškova ostalih poreza i doprinosa	(12.349)	(9.826)
Troškova edukacije	(9.061)	(9.877)
Ostalih troškova poslovanja	(20.861)	(20.614)
	(127.150)	(131.570)

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak

Amortizacija

8. Ukupni troškovi amortizacije za 2018. godinu u iznosu od 48.616 EUR-a (2017. godine 48.297 EUR-a), obračunati su u skladu sa napomenom 3.9. i sadrže amortizaciju nematerijalnih ulaganja u iznosu od 2.179 EUR-a i nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 46.437 EUR-a.

Troškovi rezervisanja

9. Troškove rezervisanja u iznosu od 43.589 EUR-a (2017. godine 43.984 EUR-a) čine rezervisanja za Fond za pomoć pri rješavanju stambenih pitanja zaposlenih. Odluku o formiranju ovog Fonda, u koji se izdvaja 5 % ukupno ostvarenih prihoda, donio je Savjet Agencije 29.09.2014. godine.

Na dan 31.12.2018. godine obaveze za rezervisanja iznose 50.303 EUR-a.

Nekretnine, postrojenja i oprema

10. Nekretnine, postrojenja i oprema su prikazana kako slijedi:

	Gradevin. objekti EUR	Vozila EUR	Ostala oprema EUR	Ukupno EUR
Nabavna vrijednost				
Stanje 01.01.2018. godine	989.880	40.711	106.941	1.137.532
Povećanje - nabavke	-	-	11.230	11.230
Stanje 31.12.2018. godine	989.880	40.711	118.171	1.148.762
Ispravka vrijednosti				
Stanje 01.01.2018. godine	181.297	36.793	81.008	299.098
Korekcija - zaokruživanje	-	(1)	-	(1)
Obračunata amortizacija	32.963	2.475	10.999	46.437
Stanje 31.12.2018. godine	214.260	39.267	92.007	345.534
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2018. godine	775.620	1.444	26.164	803.228
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2017. godine	808.583	3.918	25.933	838.434

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak

Potraživanja

11. Potraživanja u iznosu od 36.840 EUR-a (2017. godine 4.383 EUR-a) čine: potraživanja od osiguravajćih kuća za nadzor u iznosu od 24.708 EUR-a, potraživanja za preplaćene poreze i doprinose - 139 EUR-a, potraživanje od zaposlenih - 27 EUR-a i potraživanja za refundacije bolovanja - 11.966 EUR-a.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

12. Gotovinske ekvivalente i gotovinu sačinjavaju:

	2018.	2017.
	EUR	EUR
Žiro račun	615.124	543.701
Devizni račun	6.542	8.243
Blagajna	326	83
	621.992	552.027

Agencija poslovanje obavlja preko "Societe generale banke" ad, Podgorica, "Prve banke CG" ad, Podgorica i "NLB banke" ad, Podgorica.

Obaveze iz poslovanja

13. Obaveze iz poslovanja u iznosu od 12.095 EUR-a (2017. godine 12.212 EUR-a) čine obaveze prema dobavljačima u iznosu od 11.939 EUR-a, obaveze za primljene avanse - 150 EUR-a i ostale obaveze - 6 EUR-a.

Obaveze prema dobavljačima čine obaveze prema: Upravi za nekretnine, Podgorica u iznosu od 6.250 EUR-a, "DR trade", Podgorica - 2.920 EUR-a i ostalim dobavljačima u iznosu od 2.769 EUR-a.

Ostale kratkoročne obaveze i PVR

14. Ostale kratkoročne obaveze i PVR u iznosu od 3.080 EUR-a čine obaveze za porez i doprinose.

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA, PODGORICA

19.

Napomene uz finansijske izvještaje - nastavak

Neraspoređena dobit

15. Poslovnu 2018. godinu Agencija je završila sa dobitkom u iznosu od 36.394 EUR-a (2017. godine 66.939 EUR-a). Neraspoređena dobit iznosi 1.401.947 EUR-a.

Sudski sporovi

16. Protiv Agencije se, prema izjavi odgovornih, ne vode sudski sporovi.

Agencija za nadzor osiguranja - Crna Gora
Insurance Supervision Agency - Montenegro

**IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA
U 2018. GODINI**

april 2019. godine

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA

Moskovska 17A M/C1, 81000 Podgorica

Crna Gora

Tel: +382 20 513 502

Fax: +382 20 513 503

E-mail: agencija@ano.co.me

Veb sajt: www.ano.me

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. ZAKONSKA I PODZAKONSKA REGULATIVA	5
3. NADZOR NAD POSLOVANJEM SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA.....	8
3.1. Posredni nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje i Udruženja - Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore.....	8
3.2. Neposredni nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje i Udruženja - Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore.....	10
3.3. Nadzor nad poslovanjem društava koja se bave poslovima zastupanja i posredovanja u osiguranju	11
4. IZVJEŠTAVANJE.....	12
5. RJEŠAVANJE PO PRITUŽBAMA OSIGURANIKA I DRUGIH KORISNIKA OSIGURANJA.....	14
6. DOZVOLE, OVLAŠĆENJA I SAGLASNOSTI.....	16
7. STRUČNI ISPITI U ORGANIZACIJI AGENCIJE.....	17
7.1 Stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja odnosno zastupanja u osiguranju.....	17
7.2 Stručni ispit za sticanje zvanja ovlaštenog aktuara.....	17
8. SARADNJA NA UNUTRAŠNJEM I MEĐUNARODNOM PLANU	18
9. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA I INFRASTRUKTURNA UNAPRJEĐENJA.....	20
10. PRILOG	23
10.1 Tabela: Pregled izrečenih mjera nadzora u 2018. godini na osnovu sprovedenih neposrednih kontrola društava za osiguranje i Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača CG.....	24
10.2 Tabela: Pregled izrečenih mjera nadzora u 2018. godini na osnovu sprovedenih neposrednih kontrola poslovanja društava za zastupanje u osiguranju, društava za posredovanje u osiguranju i banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju	26
10.3 Tabela: Pregled dostavljenih prigovora osiguranika u 2018. godini	28

1. UVOD

Agencija za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija), kao regulatorni organ osnovan u skladu sa Zakonom o osiguranju, je u 2018. godini sprovodila aktivnosti u cilju zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti zasnovanog na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja.

U izvještajnom periodu poslovanje Agencije je naročito bilo usmjereno na:

- ✚ izmjenu postojećih i donošenje novih zakonskih i podzakonskih propisa zasnovanih na direktivama Evropske unije i međunarodnim standardima;
- ✚ kontinuirani nadzor nad poslovanjem subjekata na crnogorskom tržištu osiguranja putem posrednih i neposrednih kontrola poslovanja društava za osiguranje, društava koji se bave poslovima zastupanja i posredovanja u osiguranju i Udruženja - Nacionalnog biroa osiguravača;
- ✚ razmatranje prigovora osiguranika i drugih korisnika osiguranja, kako bi se obezbijedila zaštita odnosno sprječavanje ugrožavanja njihovih interesa;
- ✚ odlučivanje o podnijetim zahtjevima za dobijanje ovlašćenja, saglasnosti i odobrenja;
- ✚ statističko izvještavanje o stanju na tržištu osiguranja;
- ✚ saradnju sa institucijama sistema, drugim nadzornim institucijama i međunarodnim organizacijama iz oblasti osiguranja;
- ✚ kontinuirano stručno usavršavanje zaposlenih i dalje infrastrukturno unaprjeđenje.

Ovaj Izvještaj usvojen je na 269. sjednici Savjeta Agencije, održanoj dana 24. 04. 2019. godine.

2. ZAKONSKA I PODZAKONSKA REGULATIVA

U dijelu regulative, 2018. godinu obilježio je početak izrade novog Zakona o osiguranju, zasnovanog na odredbama direktive Solventnost II, koji je po Programu pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji planiran za utvrđivanje na Vladi Crne Gore do kraja 2020. godine. Aktivnosti na izradi novog Zakona o osiguranju otpočele su istovremeno sa projektom IPA II Assistance 2014-2020, twinning projekat pod nazivom „*Finansijske usluge: usklađivanje sa EU ACQUIS-om i jačanje kapaciteta supervizora*“. Navedenim projektom pružena je ekspertiska podrška neophodna za bolje razumijevanje i prenošenje direktive Solventnost II u crnogorsko zakonodavstvo.

Novim Zakonom o osiguranju će se uvesti novine u načinu obračuna kapitalnih zahtjeva, tehničkih rezervi, vrednovanja imovine i obaveza, donijeće novi pristup u upravljanju društvima za osiguranje (uspostavljanje najmanje četiri (4) obavezne funkcije, detaljan opis sistema upravljanja rizicima, obavezu sačinjavanja strategija, politika i drugih dokumenata koji opisuju način funkcionisanja društva za osiguranje), kao i pristup nadzoru kroz nadzor zasnovan na prospektivnom (budućem) pristupu i rizicima kojima je izloženo svako društvo pojedinačno. Pri utvrđivanju učestalosti i intenziteta obavljanja nadzora moraće se uzeti u obzir veličina i značaj društva za osiguranje za tržište osiguranja, zatim priroda, složenost i izloženost rizicima koji su prisutni u poslovanju pojedinog društva za osiguranje. Takođe će se detaljno urediti sistem prekograničnog pružanja usluga (putem slobode osnivanja i slobode pružanja usluga), kao i nadzor nad osiguravačima u grupi. Direktiva Solventnost II definiše i izuzetke od primjene tih odredbi na pojedine osiguravače (tzv. malo društvo), pri čemu se izuzeci ne bi primjenjivali na osiguravače koji se bave nekom od vrsta osiguranja od odgovornosti, niti na one koji namjeravaju da pružaju usluge van granica Crne Gore.

Projektne aktivnosti obilježile su veći dio 2018. godine, a u toku izrade novog Zakona o osiguranju donijeta je odluka da se u taj zakon prenesu i zahtjevi direktive o distribuciji osiguranja EC 2016/97 (IDD). Ova direktiva će znatno pooštriti zahtjeve koji se postavljaju pred svim distributerima osiguranja (kako za posrednike i zastupnike, tako i za prodaju u društvima za osiguranje). Uvešće se obaveza kontinuirane edukacije kao uslov za nastavak rada, povećaće obavezni nivo osiguranja od odgovornosti, donijeti nove zahtjeve kada su u pitanju novi kompleksni proizvodi (vezani za jedinice investicionih fondova). Istovremeno, danom pristupanja EU, kao i društva za osiguranje, i zastupnici i posrednici dobijaju mogućnost prekograničnog poslovanja, a stranim licima koja obavljaju te poslove biće omogućeno isto za teritoriju Crne Gore.

Pored ovih aktivnosti, Agencija je imala i aktivnosti na izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju. Ovaj Zakon, kojim se prenosi Direktiva 2009/103/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o osiguranju od građansko-pravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i obavezi osiguranja od te odgovornosti i neki zahtjevi Regulative (EZ) br. 785/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta o zahtjevima za osiguranje za vazdušne prevoznike i operatore vazduhoplova, u proceduri je pred Evropskom komisijom od kraja januara 2018. godine. U oktobru 2018. godine Agencija je primila prvi set komentara Evropske komisije na predloženi tekst, na koji je uputila odgovor. Drugi set pitanja pristigao je početkom 2019. godine, na koji je Agencija odgovorila, pa se u trenutku sačinjavanja ovog izvještaja konačni odgovor Evropske komisije još čeka.

U dijelu podzakonske regulative, u toku 2018. godine, Agencija je donijela sljedeća akta:

- *Smjernice o bližoj sadržini pravilnika o načinu saosiguranja i reosiguranja* od 05. 04. 2018. godine, kojima se propisuju mjere i aktivnosti koje društva za osiguranje treba da preduzmu u cilju bližeg utvrđivanja sadržine pravilnika o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja, koji je shodno članu 39 Zakona o osiguranju, obavezni akt poslovne politike. Smjernicama je propisano da društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje treba da donese program reosiguranja za svaku poslovnu godinu, pri čemu je propisana i njegova minimalna sadržina. Predmetnim smjernicama je predviđeno da se kod generalnih ugovora o reosiguranju reosigurava samo onaj nivo rizika koji je iznad samoprdržaja društva za osiguranje, dok se kod pojedinačnih (fakultativnih) ugovora o reosiguranju može prenijeti i veći iznos rizika nego što je maksimalnim samoprdržajem društva za osiguranje predviđeno. Takođe su smjernicama propisani uslovi i način određivanja vjerovatno najveće štete. Smjernicama je predviđeno da bi funkcija preuzimanja rizika i funkcija upravljanja štetama trebalo da budu adekvatno informisane o ključnim elementima ugovora o reosiguranju kako bi se preduprijedila nepoželjna situacija preuzimanja u osiguranje rizika nepokrivenih ugovorima o reosiguranju, kao i rizik rješavanja odštetnog zahtjeva bez učešća reosiguravača u situaciji u kojoj ovaj, shodno ugovoru o reosiguranju, na to ima pravo. Propisana je i minimalna sadržina ugovora o reosiguranju, minimalna sadržina ugovora o saosiguranju, kao i uloge i međusobni odnos lidera saosiguravača i pratećeg saosiguravača, a sve u cilju zaštite prava osiguranika, odnosno korisnika osiguranja.
- *Pripremne smjernice o upravljanju društvima za osiguranje* od 26. 09. 2018. godine koje uvode i definišu postepeni prelazak na standarde direktive Solventnosti II u dijelu upravljanja društvom za osiguranje. Agencija je donošenje ovih smjernica cijenila kao značajan korak iz razloga daljeg usklađivanja poslovanja društava za osiguranje i domaće regulative sa zahtjevima direktive Solventnost II. Pri izradi

smjernica, Agencija se vodila zahtjevima Smjernica o upravljanju koje je izdao Evropsko nadzorno tijelo za osiguranje i penzijsko osiguranje (EIOPA). Ovim smjernicama uređuju se pitanja upravljanja i rukovođenja društvom, donošenja primjerenih politika, procedura o imenovanju članova odbora direktora, izvršnog direktora, uspostavljanje i upravljanje ključnim funkcijama društva (najmanje sljedeće četiri ključne funkcije: interna revizija, upravljanje rizicima, aktuarska funkcija i funkcija usklađenosti), primjena načela razboritosti i upravljanja rizikom ulaganja, vrednovanja imovine i obaveza i drugo. Pripremnim smjernicama ukazuje se društvima na princip proporcionalnosti - prilagođavanje sistema upravljanja prirodi, obimu i složenosti poslova koje društvo obavlja, imajući u vidu adekvatno upravljanje sukobom interesa i ispunjenost zahtjeva kod prenosa poslova na lice van društva.

- Agencija je pripremila i Ministarstvu finansija Crne Gore uputila na dalju proceduru nacrt *Pravilnika o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društava za osiguranje*, kojim se propisuju vrste imovine u koje se mogu deponovati i ulagati sredstva tehničkih rezervi društva za osiguranje, ograničenja deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi, kao i visina sredstava koja društva za osiguranje mogu deponovati i ulagati u inostranstvu. Sa ciljem usaglašavanja sa važećim odredbama Zakona o osiguranju (izmjene iz 2016. godine), ukinuta je obaveza ulaganja kapitala u propisane oblike imovine, zatim su obezbjeđeni uslovi za kvalitetniju diverzifikaciju ulaganja, kroz izmjene dozvoljenih oblika ulaganja sredstava tehničkih rezervi osiguravajućih društava i procentualnih ograničenja. Pravilnik je objavljen u „Sl. listu CG“ broj 62/18.
- Agencija je izradila *Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za neistekle rizike* ("Sl. list CG", br. 054/18), objavljen dana 31. 07. 2018. godine. Navedenim Pravilnikom uvedeno je obavezno formiranje rezervacija za neistekle rizike, koje se obrazuju za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije. Zahtjev za formiranjem ovih rezervacija proizilazi iz primjene Međunarodnog računovodstvenog standarda 4, kojim se zahtijeva da osiguravač vrši testiranje adekvatnosti obaveza (LAT = Liability Adequacy Test) na način što se procjenjuje da li su njegove obaveze po osnovu osiguranja adekvatne, korišćenjem aktuelne procjene budućih tokova gotovine po osnovu ugovora o osiguranju. Ako ta procjena pokaže da knjigovodstvena vrijednost njegovih obaveza po osnovu osiguranja nije adekvatna u svjetlu procijenjenih budućih tokova gotovine, svi nedostaci se priznaju u bilansu uspjeha.

3. NADZOR NAD POSLOVANJEM SUBJEKATA NA TRŽIŠTU OSIGURANJA

Nadzor nad poslovanjem subjekata nadzora shodno Zakonu o osiguranju, i u ovom izvještajnom periodu, vršio se putem prikupljanja, praćenja i analize izvještaja, podataka i obavještenja koja su društva za osiguranje, društva za zastupanje u osiguranju, društva za posredovanje u osiguranju i banke koje su dobile saglasnost za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore dužni da dostavljaju Agenciji, zatim neposrednim uvidom u poslovanje istih, izricanjem mjera nadzora, kao i putem praćenja sprovođenja mjera nadzora.

3.1. Posredni nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje i Udruženja - Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore

Na osnovu izvještaja, podataka i obavještenja koja su subjekti nadzora dostavili Agenciji u skladu sa Zakonom o osiguranju i pravilnicima kojima se propisuje sadržina izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji, kao i način i rokovi za njihovo dostavljanje, tokom 2018. godine Agencija je izvršila 4 redovne kvartalne posredne kontrole i 1 redovnu godišnju posrednu kontrolu poslovanja društava za osiguranje i Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore.

Na osnovu sprovedene 4 redovne kvartalne posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje i Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore, sačinjeni su zapisnici, koji su obuhvatili:

- izvještaje o posrednoj kontroli poslovanja društava za osiguranje koji sadrže: pregled vlasničke i upravljačke strukture, pokazatelje solventnosti i kapitalne adekvatnosti, strukturu bruto tehničkih rezervi, pregled imovine koja služi za pokriće bruto tehničkih rezervi, pokazatelje produkcije, reosiguranja i finansijske ravnoteže, rezultate poslovanja, indikatore ažurnosti u rješavanju i isplati šteta, pregled nalaza internog revizora društva za osiguranje i status realizacije mjera nadzora izrečenih po osnovu posredne kontrole;
- izvještaje o posrednoj aktuarskoj kontroli društava za osiguranje koji sadrže: analizu usklađenosti sadržaja mišljenja ovlašćenog aktuara društva za osiguranje sa regulativom, kontrolu dovoljnosti premije, kontrolu načina obračuna tehničkih rezervi po vrstama tehničkih rezervi i ostvareni rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi;
- izvještaje o posrednoj kontroli u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma društava koja se bave poslovima životnog osiguranja;

- izvještaj o posrednoj kontroli poslovanja Udruženja- Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore koji sadrži pokazatelje poslovanja Garantnog fonda i ažurnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva.

Kontinuirano praćenje društava za osiguranje i Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore vršeno je i kroz redovnu godišnju posrednu kontrolu poslovanja ovih društava, o čemu je Agencija sačinila zapisnike koji sadrže:

- izvještaje o posrednoj kontroli poslovanja društava za osiguranje, sa prikazom vlasničke i upravljačke strukture, pokazatelja solventnosti i kapitalne adekvatnosti, strukture bruto tehničkih rezervi, imovine koja služi za pokriće bruto tehničkih rezervi, pokazatelja produkcije, adekvatnosti trošenja premije i operativne profitabilnosti, pokazatelja reosiguranja i finansijske ravnoteže, rezultata poslovanja, indikatora ažurnosti u rješavanju i isplati šteta, pregleda nalaza internog revizora društva za osiguranje i statusa realizacije mjera nadzora izrečenih po osnovu redovne posredne kontrole;
- izvještaje o rizicima u poslovanju društava za osiguranje, sa ocjenom rizika osiguranja, tržišnog rizika, kreditnog rizika, rizika kapitalne podrške i operativnog rizika;
- izvještaje o godišnjoj posrednoj aktuarskoj kontroli društava za osiguranje sa prikazom usklađenosti sadržaja mišljenja ovlašćenog aktuara društva za osiguranje sa regulativom, rezultata kontrole dovoljnosti premije, načina obračuna tehničkih rezervi po vrstama tehničkih rezervi i ostvarenog rezultata od ulaganja sredstava tehničkih rezervi;
- izvještaje o posrednoj kontroli u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma društava koja se bave poslovima životnog osiguranja i
- izvještaj o posrednoj godišnjoj kontroli poslovanja Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore sa prikazom pokazatelja poslovanja Udruženja, pokazatelja poslovanja Garantnog fonda, ažurnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva i pregleda nalaza izvršene revizije finansijskih iskaza Udruženja.

Na osnovu nalaza redovne posredne kontrole dostavljenih izvještaja društava za osiguranje u okviru redovnog godišnjeg izvještavanja, Agencija je donijela 2 rješenja o izricanju mjere nadzora za 2 društva za osiguranje. Društva za osiguranje su postupila po izrečenim mjerama nadzora.

Kod jednog društva za osiguranje na osnovu ciljane posredne kontrole poslovanja završene u 2017. godini, tokom 2018. godine izrečena je 1 mjera upozorenja. Društvo je postupilo po izrečenoj mjeri nadzora.

Aktivnosti na prenosu portfelja Atlas life AD Podgorica na Grawe osiguranje AD Podgorica

Rješenjem broj 03-1244/6-17 od 28. 12. 2017. godine Agencije je dala saglasnost društvu za osiguranje Atlas life AD Podgorica za prenos portfelja na Grawe osiguranje AD Podgorica i postupak dobrovoljne likvidacije Atlas life AD Podgorica. Nakon donošenja odluke o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije Atlas life AD Podgorica (dana 15. 01. 2018. godine, čime je prestala da važi dozvola za obavljanje poslova osiguranja), kao i odluke ovog društva o prenosu portfelja na Grawe osiguranje AD Podgorica, Agencija je veoma intenzivno sprovodila aktivnosti na rješavanju tehnike prenosa portfelja sa Atlas life AD Podgorica na Grawe osiguranje AD Podgorica i održavala kontinuirane sastanke sa likvidatorom društva i predstavnicima Grawe osiguranja AD Podgorica, sve do uspješnog okončanja procesa prenosa portfelja. Prenosom svih ugovora o osiguranju i imovine za pokriće tehničkih rezervi (sredstva namijenjena za isplatu obaveza prema osiguranicima) obezbijeđen je kontinuitet ugovora o osiguranju kod društva primaoca portfelja Grawe osiguranje AD Podgorica i omogućeno dalje izvršavanje prava i obaveza po osnovu tih ugovora.

3.2. Neposredni nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje i Udruženja - Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore

Tokom izvještajnog perioda, Agencija je započela postupke neposrednog nadzora kod 3 društva za osiguranje i to:

1. ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja u dijelu analize proizvoda osiguranja korisnika kredita, adekvatnosti obračuna rezervi za učešće u dobiti i načina pripisa dobiti i kontrole sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
2. ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja u dijelu načina obračuna tehničkih rezervacija i adekvatnosti formiranih tehničkih rezervacija;
3. ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja u dijelu preuzimanja rizika u osiguranje, reosiguranja, sistema upravljanja i informacionog sistema.

Tokom 2018. godine, Agencija je završila započete postupke neposrednog nadzora u 2017. godine, kod 4 društva za osiguranje i to:

1. ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja u dijelu analize proizvoda osiguranja korisnika kredita;
2. ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja u dijelu sistema upravljanja, transakcije sa povezanim licima i proces preuzimanja rizika kod ugovora o osiguranju korisnika kredita;
3. sveobuhvatnu neposrednu kontrolu poslovanja;
4. ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja u dijelu proizvoda osiguranja korisnika kredita i tehničkih rezervi.

Kod jednog društva za osiguranje na osnovu ciljne neposredne kontrole poslovanja završene u 2017. godini, tokom 2018. godine izrečene su 2 mjere nadzora od kojih 1 rješenje o izricanju mjere nadzora i 1 mjera upozorenja.

U sprovedenim neposrednim kontrolama Agencija je izrekla 15 mjera nadzora od čega 8 rješenja o izricanju mjera nadzora i 7 mjera upozorenja.

U sprovedenim neposrednim kontrolama poslovanja, Agencija je utvrdila određene nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, koje su se, između ostalog, odnosile i na:

- primjenu Zakona o osiguranju i međunarodnih računovodstvenih standarda;
- primjenu internih pravila i procedura društva za osiguranje;
- sistem upravljanja rizikom;
- obračun i evidenciju premije osiguranja;
- isplatu provizije zastupniku u osiguranju;
- obavještanje osiguranika u skladu sa rokovima propisanim zakonom;
- unaprjeđenje postupka identifikacije klijenata shodno Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Pregled mjera nadzora dat je u tabeli 10.1 u Prilogu ovog izvještaja.

3.3. Nadzor nad poslovanjem društava koja se bave poslovima zastupanja i posredovanja u osiguranju

Tokom 2018. godine Agencija je pokrenula i završila postupke neposrednog nadzora kod 8 društava za zastupanje u osiguranju, društava za posredovanje u osiguranju, banaka-zastupnika u osiguranju. Predmetne aktivnosti nadzora uključivale su:

1. sveobuhvatnu neposrednu kontrolu u dijelu koji se odnosio na tehnologiju rada u poslovima zastupanja u osiguranju, rezultata u poslovima zastupanja u osiguranju i usklađenosti poslovanja sa zakonskom i podzakonskom regulativom koja uređuje oblast sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod 2 društva za zastupanje u osiguranju;
2. sveobuhvatnu neposrednu kontrolu u dijelu koji se odnosio na tehnologiju rada u poslovima zastupanja u osiguranju, analiza ostvarenih rezultata u poslovima zastupanja u osiguranju kod 2 društva za zastupanje u osiguranju;
3. sveobuhvatnu neposrednu kontrolu u dijelu tehnologije rada u poslovima posredovanja u osiguranju, finansijskog rezultata u poslovima posredovanja u osiguranju i usklađenosti poslovanja društva sa zakonskom i podzakonskom regulativom koja uređuje oblast sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod 1 društva za posredovanje u osiguranju;

4. ciljnu neposrednu kontrolu načina obavljanja poslova zastupanja u osiguranju kod 3 banke - zastupnika u osiguranju.

U izvještajnom periodu Agencije je izvršila 3 ciljne kontrole postupanja po mjerama nadzora i to kod 2 društva za zastupanje u osiguranju i kod 1 društva za posredovanje u osiguranju. Društva su postupila shodno izrečenim mjerama nadzora.

Shodno izvršenim kontrolama, Agencija je konstatovala određene nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, koje su se, između ostalog, odnosile i na sljedeće:

- poštovanje odredaba Pravilnika o sadržini obrasca polise osiguranja od autoodgovornosti ("Sl. list CG", br. 002/12) i člana 999 Zakona o obligacionim odnosima ("Sl. list CG", br. 047/08, 004/11, 022/17);
- postupanje u skladu sa obavezom izvještavanja propisanom članom 127 Zakona o osiguranju i Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja ("Sl. list CG", br. 063/17), u pogledu propisane forme izvještaja i rokova za dostavljanje istog.

Pregled mjera nadzora dat je u tabeli 10.2 u Prilogu ovog izvještaja.

4. IZVJEŠTAVANJE

Novim Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koje društvo za osiguranje dostavlja Agenciji i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja, donešenim u 2017. godini, a čija je primjena počela za izvještajni period od 01. 01. 2018. godine značajno je unaprijeđen regulatorni okvir u dijelu obuhvata, strukture i kvaliteta podataka i informacija koje subjekti nadzora dostavljaju regulatornom organu, sa ciljem jačanja kontinuiranog nadzora i daljeg usklađivanja izvještavanja u sektoru osiguranja sa najboljom praksom.

Agencija je u 2018. godini obavljala redovne aktivnosti koje obuhvataju prikupljanje, analizu i objavljivanje relevantnih podataka i izvještaja koji uključuju osnovne i specifične pokazatelje rasta i razvoja tržišta i pokazatelje poslovanja društava za osiguranje u cilju pravovremenog, adekvatnog i kvalitetnog informisanja javnosti i korisnika usluga osiguranja.

Agencija je putem svoje zvanične internet stranice (www.ano.me) redovno informisala javnost o aktivnostima Agencije, o aktuelnim informacijama sa tržišta osiguranja, o izmjenama važeće i donošenju nove regulative, kao i o podacima o učesnicima na tržištu osiguranja u Crnoj Gori (društava za osiguranje, društava za zastupanje, odnosno posredovanje u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, ovlašćenih

zastupnika, odnosno posrednika u osiguranju, kao i banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju). Na osnovu analiza finansijskih, statističkih i drugih izvještaja društava za osiguranje za potrebe nadzora (finansijskih iskaza, adekvatnosti kapitala, strukture aktive, strukture tehničkih rezervi itd.) Agencija je u toku 2018. sprovodila aktivnosti na pripremi analiza tržišta i izvještaja o stanju na tržištu i objavljivanju izvještaja o stanju na tržištu osiguranja na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou i sprovodila mjere u cilju poštovanja primjenjive regulative u ovom domenu.

Agencija je u toku 2018. u domenu posrednog nadzora u dijelu izvještavanja subjekata na tržištu osiguranja realizovala, između ostalog, sljedeće aktivnosti:

- u skladu sa novim regulatornim okvirom u domenu izvještavanja pripremljeni su i objavljeni, u unaprijeđenoj formi u XLS formatu, na internet stranici Agencije sljedeći izvještaji:
 - 12 mjesečnih izvještaja sa preliminarnim podacima o broju osiguranja, visini bruto fakturisane premije po vrstama osiguranja i po društvima za osiguranje, broju šteta za rješavanje, broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja;
 - 4 kvartalna izvještaja sa preliminarnim podacima o visini bruto fakturisane premije, zarađenoj bruto premiji, ukupnoj aktivi, finansijskim rezultatima poslovanja prije oporezivanja po društvima za osiguranje, agregatni bilans stanja društava za osiguranje i podacima o visini bruto fakturisane premije, visini zarađene bruto premije, o broju i visini riješenih šteta po vrstama osiguranja.
- izrađen je i objavljen na internet stranici Godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja Crne Gore za 2017. godinu, koji je obuhvatio analizu najznačajnijih trendova, pokazatelja stanja na tržištu osiguranja, indikatora poslovanja društava za osiguranje, kao i informaciju o aktivnostima Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore;
- prikupljeni su i objavljeni godišnji finansijski iskazi sa mišljenjem revizora društava za osiguranje shodno Zakonu o reviziji, kao i kvartalni finansijski iskazi shodno Zakonu o računovodstvu;
- pripremljene su redovne analize tržišta osiguranja za interne potrebe Agencije;
- pripremljeni su i podaci o bruto fakturiranoj premiji u skladu sa Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike („Sl. list CG“, br. 18/12) za MONSTAT za 3 kvartala;
- pripremljena su i 3 kvartalna izvještaja o tržištu osiguranja za potrebe radnih tijela za Privrednu komoru Crne Gore;
- prikupljeni su i analizirani statistički i finansijski podaci koje društva za posredovanje, odnosno za zastupanje u osiguranju, ovlašćeni zastupnici-preduzetnici i banke koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju u okviru redovnog izvještavanja dostavljaju na godišnjem nivou.

U skladu sa Zakonom o Savjetu za finansijsku stabilnost ("Sl. list CG" br. 44/10), a shodno obavezama koje proističu iz članstva u Savjetu za finansijsku stabilnost, Agencija je u kontinuitetu izvršavala sve obaveze, a koje se između ostalog, odnose na prikupljanje, analizu i pripremu kvartalnih izvještaja o statističkim podacima (struktura bruto fakturisane premije, broj osiguranja po vrstama osiguranja, broj i iznos riješenih šteta po vrstama osiguranja, podaci o strukturi kapitala i rezervi cjelokupnog tržišta osiguranja, strukturi i visini tehničkih rezervi i njihovom deponovanju i ulaganju, obračunu kapitala i garantnog kapitala i procjene adekvatnosti kapitala, solventnosti, likvidnosti, kao i agregatni bilans stanja i bilans uspjeha) i prikupljanje statističkih podataka, za potrebe analize i pripreme mjesečnih izvještaja o strukturi bruto fakturisane premije po vrstama osiguranja, broju osiguranja i broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja.

5. RJEŠAVANJE PO PRITUŽBAMA OSIGURANIKA I DRUGIH KORISNIKA OSIGURANJA

U skladu sa odredbom člana 177 stav 1 tačka 6 Zakona o osiguranju i postupkom utvrđenim Pravilnikom o postupku odlučivanja po prigovorima osiguranika i trećih oštećenih lica („Sl. list CG“ br. 38/13), Agencija je u toku 2018. godine primila 50 prigovora na rad društava za osiguranje.

Od ukupnog broja prigovora primljenih u 2018. godini, 45 prigovora odnosilo se na rad društava za neživotno osiguranje, 3 prigovora na rad Udruženja-Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore, 1 prigovor na rad društva za životno osiguranje i 1 prigovor na rad neimenovanog društva za osiguranje.

U dijelu **neživotnog osiguranja**, od ukupno 45 prigovora:

- 25 prigovora se odnosilo na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti;
- 7 prigovora na naknadu štete po osnovu osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode);
- 3 prigovora na naknadu štete po osnovu zelenog kartona;
- 3 prigovora u vezi osiguranja imovine;
- 2 prigovora na naknadu štete po osnovu kasko osiguranja vozila;
- 1 prigovor na naknadu troškova za hiruršku intervenciju po osnovu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja;
- 1 prigovor na naknadu štete po osnovu osiguranja novca;
- 1 prigovor na naknadu štete po osnovu osiguranja mašina od loma;
- 1 prigovor na naknadu štete po osnovu osiguranja kartica;
- 1 prigovor na naknadu troškova liječenja za vrijeme boravka u inostranstvu po osnovu putnog zdravstvenog osiguranja.

Prigovori na rad Udruženja-Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore odnosili su se na primjenu bonus/malus sistema i isplatu naknade štete prouzrokovane neosiguranim vozilom ili vozilom koje je bilo osigurano kod društva kome je oduzeta dozvola za rad.

Najveći broj prigovora u oblasti neživotnog osiguranja odnosio se na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti, odnosno na iznos nespornog dijela naknade štete koji je ponuđen od strane osiguravajućeg društva.

U dijelu **životnog osiguranja**, prigovor se odnosio na ostvarivanje prava naplate ostatka kredita iz polise životnog osiguranja.

Pored prethodno navedenog, podnosioci prigovora imali su primjedbe i na način komunikacije sa društvima i na nepružanje dovoljno informacija od strane zaposlenih u osiguravajućim društvima.

U nastavku je dat siže rezultata postupaka po prigovorima:¹

- osnovano (isplaćen nesporni dio/dodatni iznos po okončanom drugostepenom postupku) – 18 prigovora;
- neosnovano – 26 prigovora;
- podnosilac upućen na preduzimanje dodatnih radnji (dostavljanje fiskalnog računa, odluke nadležnog organa i druge neophodne dokumentacije, vršenje određenih radnji po dogovoru sa društvom) – 3 prigovora;
- podnosilac odustao - 1 prigovor;
- postupak obustavljen - 2 prigovora.

Kratak izvod iz registra prigovora dat je u tabeli 10.3 u Prilogu ovog izvještaja.

U vezi sa postupcima rješavanja prigovora, Agencija je, u svojstvu tuženog, bila uključena u dva upravna spora, pri čemu su za iste donijete pravosnažne presude Upravnog suda kojima su u oba slučaja tužbe odbijene.

¹ Postupak po prigovorima najčešće ima više rezultata, pa se stoga ukupan broj prigovora po rezultatima ne poklapa sa ukupnim brojem prigovora, koji su podnijeti u 2018. godini. Naime, za određeni prigovor Agencija može utvrditi da je isplaćen nesporni dio štete (prigovor je u jednom dijelu osnovan), a u pogledu ostatka iznosa naknade štete, može se preporučiti preduzimanje dodatnih radnji shodno uslovima osiguranja, kao i obraćanje nadležnom sudu u cilju pokretanja odgovarajućeg postupka.

6. DOZVOLE, OVLAŠĆENJA I SAGLASNOSTI

Kao regulatorni organ u oblasti osiguranja, Agencija je nadležna za procedure licenciranja subjekata tržišta osiguranja, odnosno izdavanje dozvola za rad, saglasnosti, ovlašćenja i odobrenja za određene poslove u skladu sa Zakonom o osiguranju i drugim propisima iz oblasti osiguranja. Organ Agencije nadležan za odlučivanje u ovim upravnim stvarima je Savjet Agencije, shodno odredbama čl. 177 i 185 Zakona o osiguranju i člana 16 Statuta Agencije.

Agencija je u 2018. godini, na osnovu zahtjeva fizičkih i pravnih lica za dobijanje pomenutih saglasnosti, ovlašćenja, dozvola i odobrenja, izdala:

- 44 saglasnosti po zahtjevima društava za osiguranje, za pojedine propisane segmente poslovanja (za imenovanje članova odbora direktora, otvaranje poslovnih jedinica, imenovanje spoljnog revizora, izmjene statuta i dr.),
- 2 dozvole za rad društvima za posredovanje u osiguranju;
- 1 dozvole za rad agenciji za pružanje drugih usluga u osiguranju;
- 1 dozvolu banci za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju;
- 7 ovlašćenja fizičkim licima za obavljanje aktuarskih poslova i
- 43 ovlašćenja fizičkim licima - zastupnicima i posrednicima u osiguranju, koji su ispunili uslove propisane zakonom i položili stručni ispit za obavljanje navedenih poslova.

Pored navedenog, Agencija je u septembru 2018. godine donijela rješenje o oduzimanju dozvole za rad jednom društvu za posredovanje u osiguranju.

U toku 2018. godine, Agencija je analizirala i aktivnosti pet društava za osiguranje na usklađivanju sa zahtjevima Pravilnika o prenosu poslova društava za osiguranje. Društva su dostavila odgovarajuću dokumentaciju za prenijete poslove ili poslovne procese u sljedećim oblastima: IT sistemi - infrastruktura i održavanje, reosiguranje, ulaganje sredstava društva, aktuarski poslovi, proces rješavanja šteta i obavljanje poslova automobilske asistencije i asistencije kod putnog zdravstvenog, turističkog i zdravstvenog osiguranja.

Prenos poslova ne podliježe formalnoj saglasnosti Agencije, ali su društva dužna da, za svaki posao koji se prenosi ili izmjenu već postojećeg prenosa, blagovremeno informišu Agenciju i dostave dokaz da je isto sprovedeno saglasno navedenom pravilniku.

Što se tiče saglasnosti izdatih Udruženju - Nacionalnom birou osiguravača Crne Gore, Agencija je u 2018. godini, shodno nadležnostima propisanim Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju, donijela sljedeće:

- Odluku o davanju saglasnosti na Pravilnik o dopuni Pravilnika o jedinstvenim kriterijumima za utvrđivanje naknade nematerijalne i nekih vidova materijalne štete (od 02. 03. 2018. godine);
- Odluku o visini redovnog doprinosa Garantnom fondu za 2019. godinu (od 25. 12. 2018. godine).

7. STRUČNI ISPITI U ORGANIZACIJI AGENCIJE

7.1 Stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja odnosno zastupanja u osiguranju

U 2018. godini Agencija je, shodno čl. 60 i 71 Zakona o osiguranju i odredbama Pravilnika o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju ("Sl. list CG", br. 047/09, 040/12, 047/12) organizovala dva redovna roka za polaganje ovog ispita, u maju i novembru.

Shodno navedenom pravilniku, ispit se polaže u vidu pisanog testa, koji sadrži četiri odnosno pet oblasti, u zavisnosti od toga da li se kandidat prijavio za obavljanje jedne ili obje grupe poslova.

U 2018. godini, za majski ispitni rok ukupno se prijavilo 53 kandidata², od čega je ispit položilo 26 lica, dok se za polaganje ispita u novembarskom roku prijavilo 52³ kandidata, od čega je ispit položilo 28 lica.

7.2 Stručni ispit za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara

Agencija je u 2018. godini sprovodila posljednje aktivnosti u okviru prvog ciklusa organizovanja polaganja ispita iz određenog broja predmeta koji su sastavni dio stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, u skladu sa Pravilnikom o uslovima za polaganje, načinu polaganja i programu stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara ("Sl. list CG", br. 055/15, 058/15, 038/16). U izvještajnom periodu organizovani su ispitni rokovi iz 3 predmeta (Stohastičko modeliranje, Penzijsko osiguranje i Zdravstveno osiguranje).

² broj kandidata prijavljen za polaganje cijelog ispita i dijela prenesenog iz prošlog ispitnog roka

³ broj kandidata prijavljen za polaganje cijelog ispita i dijela prenesenog iz prošlog ispitnog roka

8. SARADNJA NA UNUTRAŠNjem I MEĐUNARODNOM PLANU

U 2018. godini, u skladu sa nadležnostima Agencije nastavljena je saradnja sa institucijama u Crnoj Gori: Skupštinom Crne Gore, Vladom Crne Gore, Ministarstvom finansija, Savjetom za finansijsku stabilnost, Udruženjem – Nacionalnim biroom osiguravača Crne Gore, Centralnom bankom Crne Gore, Komisijom za tržište kapitala, Upravom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Privrednom komorom, Zavodom za statistiku Crne Gore i drugim institucijama.

U dijelu saradnje na međunarodnom planu, Agencija je nastavila saradnju sa supervizorom austrijskog finansijskog tržišta - FMA, Agencijom za nadzor osiguranja Slovenije, Hrvatskom agencijom za nadzor finansijskih usluga, Agencijom za nadzor osiguranja Republike Sjeverne Makedonije, Narodnom bankom Holandije (DNB), Federalnim finansijskim nadzornim organom Njemačke (BAFIN). U okviru bilateralne saradnje, u toku 2018. godine, održani su radni sastanci sa predstavnicima supervizora osiguranja Austrije, Slovenije i Republike Sjeverne Makedonije. Aktivnosti u dijelu bilateralne saradnje dominantno su bile usmjerene na trendove u razvoju regulative u EU i implementacija istih na nivou nacionalnih zakonodavstava, kao i razmjena iskustava i diskusija o aktuelnim pitanjima u radu supervizora osiguranja.

U domenu evropskih integracija Agencija je, u saradnji sa Delegacijom Evropske Unije u Crnoj Gori, Ministarstvom finansija i supervizorima iz finansijskog sektora tokom 2018. godine, sprovodila intenzivne aktivnosti na implementaciji projekata koji se finansiraju iz paketa IPA II Assistance 2014-2020 i to *twinning projekta „Finansijske usluge: usklađivanje sa EU ACQUIS-om i jačanje kapaciteta supervizora“* u transponovanju nove evropske regulative u oblasti osiguranja, i obezbijedjivanje obuka za zaposlene u domenu primjene novog koncepta supervizije zasnovanog na rizicima, kao i projekta „Podrška regulaciji finansijskih usluga“ za razvoj specijalizovanog softverskog rješenja za oblast supervizije osiguranja, koji će omogućiti strukturu, klasifikaciju, agregiranje, obradu i analizu podataka i pokazatelja u skladu sa novim konceptom supervizije – Solventnost II i u skladu sa zahtjevima, smjernicama i standardima koje izdaje Evropsko nadzorno tijelo za osiguranje i penzijsko osiguranje (EIOPA).

Agencija i Udruženje - Nacionalni biro osiguravača Crne Gore, su u oktobru 2018. godine u Podgorici, organizovali radni sastanak u saradnji sa Udruženjem osiguravača Austrije, na kojem je prezentovano višegodišnje iskustvo Austrije u oblasti osiguranja od autoodgovornosti i registracije motornih vozila. Sastanak je bio prilika da se crnogorski osiguravači, kao i predstavnici Ministarstva finansija, Uprave policije upoznaju sa austrijskim modelom osiguranja i registracije vozila, kao i da se među učesnicima razmijene mišljenja o crnogorskom modelu osiguranja i registracije vozila i izazovima u ovom domenu.

Na zahtjev Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Agencija je tokom 2018. godine dostavljala izvještaje (*follow-up report*) o aktivnostima na sprovođenju preporuka iz Četvrtog izvještaja o usklađenosti Moneyval-a (Komiteta Savjeta Evrope za evaluaciju primjene mjera sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma), sa informacijama o kontrolama i mjerama nadzora izrečenim obveznicima primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma. U junu 2018. godine predstavnik Agencije prisustvovao je plenarnoj sjednici Moneyval-a u Strazburu, gdje se razmatrao izvještaj Crne Gore o sprovođenju preporuka iz Četvrtog izvještaja o usklađenosti.

U novembru 2018. godine otpočet je drugi ciklus Nacionalne procjene rizika pranja novca i finansiranja terorizma, pa je Agencija imenovala predstavnike koji će učestvovati u procjeni rizičnosti sektora životnog osiguranja sa aspekta zloupotrebe u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma. Aktivnosti se nastavljaju u 2019. godini.

U vezi sa Strategijom za prevenciju i suzbijanje pranja novca i finansiranja terorizma, Agencija je kvartalno i polugodišnje informisala Nacionalni međusektorski operativni tim o broju sprovedenih obuka i broju učesnika obuke, broju sprovedenih kontrola, podnijetih prekršajnih prijava i izrečenim kaznama.

Predstavnici Agencije u 2018. godini učestvovali su i u aktivnostima vezanim za primjenu mjera iz Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama ("Sl. list CG", br. 056/18).

Agencija je učestvovala u radu Pododbora za ekonomska pitanja i statistiku i Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju.

Agencija je u prvom kvartalu 2018. godine pripremila godišnje finansijske iskaze za 2017. godinu. Prema mišljenju nezavisnog spoljnog revizora, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima prikazuju finansijsko stanje Agencije za nadzor osiguranja, na dan 31. 12. 2017. godine.

Agencija je, u skladu sa zakonskim obavezama u 2018. godini podnijela i sledeće izvještaje:

- Godišnji izvještaj o pokretnim i nepokretnim stvarima (dostavljeno Upravi za imovinu);
- Godišnji finansijski izvještaji nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu (dostavljeno Ministarstvu finansija);
- Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola (dostavljeno Skupštini Crne Gore uz godišnji izvještaj o radu).

9. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA I INFRASTRUKTURNA UNAPRJEĐENJA

Skupština Crne Gore je 18. decembra 2018. godine imenovala za predsjednika Savjeta Agencije gospodina Uroša Andrijaševića odlukom broj 00-74/18-64/1, nakon što je od strane Skupštine Crne Gore odlukom broj 00-74/18-42/1 razriješen predsjednik Savjeta Agencije gospodin Branko Vujović na lični zahtjev zbog ispunjavanja uslova na priznavanje prava na starosnu penziju. U Agenciji je na kraju 2018 godine, bilo zaposleno 23 lica sa sljedećom kvalifikacionom strukturom: 6 magistara nauka, 15 zaposlenih sa visokom stručnom spremom i 2 zaposlena sa srednjom stručnom spremom.

Imajući u vidu činjenicu da će se novim Zakonom o osiguranju uvesti novi pristup u nadzoru zasnovan na prospektivnom pristupu i pristupu znanom na rizicima, Agencija je imala značajnu podršku za dalje jačanje kadrovskih kapaciteta u okviru *twinning projekta „Finansijske usluge: usklađivanje sa EU ACQUIS-om i jačanje kapaciteta supervizora“* koji obuhvata ekspertsku pomoć supervizora sa područja Evropske unije (BAFIN - Njemačka, DNB - Holandija i HANFA - Hrvatska). Tokom 2018. godine sprovedeno je 16 misija od strane prethodno navedenih supervizora i to po sljedećim aktivnostima:

- Analiza nivoa usklađenosti važećeg regulatornog okvira u dijelu osiguranja sa EU ACQUIS-om i priprema Akcionog plana za dalje usklađivanje regulative – 7 misija;
- Podrška u radu na transponovanju ACQUIS-a u odredbe novog Zakona o osiguranju – 4 misije;
- Podrška u jačanju razvoja aktuarske komponente unutar Agencije – 4 misije;
- Procjena usklađenosti crnogorske regulative sa internacionalnim standardima u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma - 1 misija.

Navedene misije su imale za cilj transponovanje direktive Solventnost II u oblasti osiguranja, prenos znanja i iskustva u implementaciji navedene direktive, kao i obezbjeđivanje obuka za zaposlene sa akcentnom na novi pristup u nadzoru.

Kako bi se tržište osiguranja i regulator pripremili za implementaciju trećeg stuba direktive Solventnost II koji se odnosi na izvještavanje, krajem 2018. godine otpočela je implementacija projekta „Podrška regulaciji finansijskih usluga“ za razvoj specijalizovanog softverskog rješenja za oblast nadzora osiguranja.

Tokom 2018. godine, Agencija je nastavila sa aktivnostima na usavršavanju zaposlenih i putem seminara i konferencija koji su bili dostupni, pa je obezbijedeno prisustvo, između ostalog, i na:

- *"Regionalna aktuarska konferencija"* (na teme kalibracije tarifa osiguranja AO, katastrofalni rizici, životno i zdravstveno osiguranje), u organizaciji Agencije za superviziju Republike Sjeverne Makedonije i XPRIMM;
- *"Risk-Based Supervision workshop"* (na temu osiguranja od autoodgovornosti), u organizaciji Evropskog nadzornog tijela za osiguranje i penzijsko osiguranje EIOPA i Agencije za nadzor osiguranja Albanije;
- *"Priprema za Solventnost II"*, u organizaciji Instituta za osiguranje i aktuarstvo i Udruženja aktuara Srbije;
- *"Implementation of Solvency II - 2 years later"*, u organizaciji Narodne Banke Holandije (DNB);
- *"Predlog novog Zakona o javnim nabavkama za 2018. godinu i usklađenost sa direktivama EU"*, u organizaciji Udruženja unutrašnjih revizora u javnom sektoru Crne Gore;
- *"Trenutni izazovi u superviziji na bazi rizika"*, u organizaciji TIFS (Trening inicijativa za finansijsku superviziju);
- *"Prouzrokovanje i naknada štete i osiguranja"*, u organizaciji Udruženja za odštetno pravo, Instituta za uporedno pravo i Pravosudne akademije iz Beograda;
- *"Recovery and resolution in Insurance"*, u organizaciji Evropskog nadzornog tijela za osiguranje i penzijsko osiguranje EIOPA, Narodne Banke Holandije (DNB);
- *"Inclusive Insurance Training Programme for Supervisors"*, u organizaciji Banke Litvanije - A2ii - IAIS - Toronto Centra;
- *"Radionica – Finansiranje smanjenja rizika od katastrofalnih događaja"*, u organizaciji UNDP-a;
- *"Konferencija o osiguranju poljoprivrede"*, u organizaciji Agencije za nadzor osiguranja Republike Sjeverne Makedonije, Vlade Republike Sjeverne Makedonije, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Sjeverne Makedonije;
- *"EIOPA's 8th Annual Conference - Insurance and Pensions: Securing the Future"*, u organizaciji Evropskog nadzornog tijela za osiguranje i penzijsko osiguranje EIOPA;
- *"Primjena pravila o transfernim cijenama"*, u organizaciji Privredne komore Crne Gore u saradnji sa firmom TPA Srbija;
- *"XIII Međunarodni Kongres Računovođa i revizora Crne Gore na temu: Računovodstvena i revizorska profesija budućnosti Povjerenje – Integritet – Transparentnost"*, u organizaciji Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore i Univerziteta Crne Gore - Ekonomski fakultet Podgorica;

- *"MSFI 9-Finansijski instrumenti"*, u organizaciji Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore;
- *"Insurance in a Digit Future"*, u organizaciji Agencije za nadzor osiguranja Slovenija;
- *"High level meeting to strategic supervisory responses to challenges in Insurance markets of the South Eastern European Region"* u organizaciji supervizora austrijskog finansijskog tržišta - FMA;
- *"Informatička i komunikacijska tehnologija i osiguranje"*, u organizaciji Instituta za osiguranje Zagreb.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Uroš Andrijašević

10. PRILOG

10.1 Tabela: Pregled izrečenih mjera nadzora u 2018. godini na osnovu sprovedenih neposrednih kontrola društava za osiguranje i Udruženja – Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore

NAZIV DRUŠTVA	PREDMET KONTROLE	MJERE NADZORA	POSTUPANJE PO MJERAMA NADZORA
WIENER STADTISCHE ŽIVOTNO OSIGURANJE AD	ciljna neposredna kontrola	Rješenje broj 02-589/9-18 od 11. 12. 2018. godine Mjera upozorenja broj 02-589/9-18 od 11. 12. 2018. godine	Društvo je postupilo po Rješenju broj 02-589/9-18 od 11. 12. 2018. godine. Društvo je postupilo po Mjeri upozorenja broj 02-589/9-18 od 11. 12. 2018. godine.
GENERALI OSIGURANJE MONTENEGRO AD	ciljna neposredna kontrola	Rješenje broj 02-994/12-18 od 26. 02. 2019. godine Mjera upozorenja broj 02-994/13-18 od 26. 02. 2019. godine	Društvo je postupilo po dospelom dijelu naloga iz Rješenja broj 02-994/12-18 od 26. 02. 2019. godine. Rok za postupanje po nalogu Mjere upozorenja broj 02-994/13-18 od 26. 02. 2019. godine nije dospio.
GRAWE OSIGURANJE AD	ciljna neposredna kontrola	Mjera upozorenja broj 02-909/9-18 od 26. 03. 2019. godine	Društvo je postupilo po Mjeri upozorenja broj 02-909/9-18 od 26. 03. 2019. godine.
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE AD	ciljna neposredna kontrola	Rješenje broj 02-1260/10-17 od 01. 08. 2018. godine	Društvo je postupilo po Rješenju broj 02-1260/10-17 od 01. 08. 2018. godine.
GENERALI OSIGURANJE MONTENEGRO AD	ciljna neposredna kontrola	Mjera upozorenja broj 02-1124/10-17 od 01. 08. 2018. godine	Rok za postupanje po nalogu iz Mjere upozorenja broj 02-1124/10-17 od 01. 08. 2018. godine nije dospio.

NAZIV DRUŠTVA	PREDMET KONTROLE	MJERE NADZORA	POSTUPANJE PO MJERAMA NADZORA
UNIQA ŽIVOTNO OSIGURANJE AD	sveobuhvatna neposredna kontrola	Rješenje broj 02-1021/11-17 od 20. 07. 2018. godine	Društvo postupilo po Rješenju broj 02-1021/11-17 od 20. 07. 2018. godine.
		Rješenje broj 02-1021/12 od 20. 07. 2018. godine	Društvo postupilo po Rješenju broj 02-1021/12 od 20. 07. 2018. godine.
		Mjera upozorenja broj 02-1021/10-17 od 20. 07. 2018. godine	Društvo postupilo po Mjeri upozorenja broj 02-1021/10-17 od 20. 07. 2018. godine.
SWISS OSIGURANJE AD	ciljna neposredna kontrola	Rješenje broj 02-897/15-17 od 01. 08. 2018. godine	Društvo je postupilo po dospelom dijelu naloga iz Rješenja broj 02-897/15-17 od 01. 08. 2018. godine
		Rješenje broj 02-897/14-17 od 01. 08. 2018. godine	Društvo postupilo po Rješenju broj 02-897/14-17 od 01. 08. 2018. godine.
		Mjera upozorenja broj 02-897/13-17 od 01. 08. 2018. godine	Društvo je postupilo po dospelom dijelu naloga iz Mjere upozorenja broj 02-897/13-17 od 01. 08. 2018. godine.
LOVČEN ŽIVOTNO OSIGURANJE AD	ciljna neposredna kontrola	Rješenje broj 02-226/11-17 od 02. 03. 2018. godine	Društvo postupilo po Rješenju broj 02-226/11-17 od 02. 03. 2018. godine.
		Mjera upozorenja broj 02-226/12-17 od 02. 03. 2018. godine	Društvo postupilo po Mjeri upozorenja broj 02-226/12-17 od 02. 03. 2018. godine.

10.2 Tabela: Pregled izrečenih mjera nadzora u 2018. godini na osnovu sprovedenih neposrednih kontrola poslovanja društava za zastupanje u osiguranju, društava za posredovanje u osiguranju i banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju

NAZIV DRUŠTVA	PREDMET KONTROLE	MJERE NADZORA	POSTUPANJE PO MJERAMA NADZORA
SAFE INVEST CG DOO	sveobuhvatna neposredna kontrola	Rješenje broj 02-1094/11-17 od 02. 03. 2018. godine.	Društvo postupilo po Rješenju broj 02-1094/13-17 od 29. 06. 2018. godine.
KONTAKT DOO	sveobuhvatna neposredna kontrola	Rješenje broj 02-148/9-18 od 07. 09. 2018. godine Mjera upozorenja broj 02-148/10-18 od 07. 09. 2018. godine	Društvo postupilo po Rješenju broj 02-148/9-18 od 07. 09. 2018. godine. Postupanje po Mjeri upozorenja biće predmet naredne kontrole.
ČELEBIĆ ROYAL DOO⁴	sveobuhvatna neposredna kontrola		
LOJD MONTENEGRO DOO⁵	sveobuhvatna neposredna kontrola		
AM CAPITAL TEAM DOO	sveobuhvatna neposredna kotrola	Rješenje broj 02-959/9-17 od 09. 02. 2018. godine	Društvo postupilo po nalogima koji su dospjeli na realizaciju po Rješenju broj 02-959/9-17 od 09. 02. 2018. godine.
SOCIETE GENERALE BANKA AD	ciljna neposredna kontrola	Na osnovu predmetne ciljne neposredne kontrole nijesu izrečene mjere nadzora.	

⁴ Postupak nadzora u toku;

⁵ Postupak nadzora u toku;

NAZIV DRUŠTVA	PREDMET KONTROLE	MJERE NADZORA	POSTUPANJE PO MJERAMA NADZORA
NLB BANKA AD	ciljna neposredna kontrola	Mjera upozorenja broj 02-236/10-18 od 20. 07. 2018. godine.	Društvo postupilo po mjeri upozorenja broj 02-236/10-18 od 20. 07. 2018. godine
ERSTE BANKA AD	ciljna neposredna kontrola	Rješenje broj 02-518/7-18 od 24. 10. 2018. godine.	Društvo postupilo po Rješenju broj 02-518/7-18 od 24. 10. 2018. godine.
		Rješenje broj 02-518/8-18 od 24. 10. 2018. godine	Društvo postupilo po Rješenju broj 02-518/8-18 od 24. 10. 2018. godine.
		Mjera upozorenja broj 02-518/9-18 od 24.10.2018. godine.	Društvo postupilo po Mjeri upozorenja broj 02-518/9-18 od 24. 10. 2018. godine.
IN.PRO DOO	ciljna neposredna kontrola postupanja po mjerama nadzora	Rješenje broj 02-1189/12-16 od 03. 05. 2017. godine	Društvo postupilo po Rješenju o izricanju mjere nadzora broj 02-1189/12-16 od 03. 05. 2017. godine .
EXPERIENCE DOO	ciljna posredna kontrola postupanja po mjerama nadzora	Rješenje broj 02-1397/17-16 od 29. 09. 2017. godine	Društvo postupilo po Rješenju o izricanju mjere nadzora broj 02-1397/17 od 29. 09. 2017. godine.
ADRIATIC AG DOO	ciljna neposredna kontrola postupanja po mjerama nadzora	Rješenje broj 02-896/8-17 od 01. 12. 2017. godine	Društvo je postupilo po Rješenju broj 02-896/8-17 od 01. 12. 2017. godine.
		Mjera upozorenja broj 02-896/7-17 od 01. 12. 2017. godine.	Društvo je postupilo po Mjeri upozorenja broj 02-896/7-17 od 01. 12. 2017. godine.

10.3 Tabela: Pregled dostavljenih prigovora osiguranika u 2018. godini

NAZIV DRUŠTVA NA ČIJ SE RAD ODNOSI PRIGOVOR	PREDMET PRIGOVORA	POSTUPANJE PO PRIGOVORU
Sava osiguranje AD	osiguranje novca	Postupak obustavljen, predmet prešao u sudski spor
Uduženje - Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan, utvrđen propust na strani podnosioca prigovora, podnosilac upućen na sud
Udruženje - Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	osiguranje od autoodgovornosti	Postupak u toku
Uniqa neživotno osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Podnosilac prigovora odustao od prigovora, društvo isplatilo štetu
Uniqa neživotno osiguranje AD	osiguranje mašina od loma	Prigovor neosnovan, ugovorom o osiguranju nije pokriven rizik
Lovćen osiguranje AD	osiguranje od nezgode	Prigovor neosnovan, društvo postupilo u skladu sa ugovorom, podnosilac prigovora upućen na dostavljanje dodatne medicinske dokumentacije i dodatnu proceduru
Generali osiguranje Montenegro AD	Kolektivno osiguranje od hirurških intervencija	Prigovor okončan, društvo dostavilo odluku drugostepene komisije
Uniqa neživotno osiguranje AD	Osiguranje kartica	Prigovor neosnovan, društvo pravilno utvrdilo obavezu, podnosilac upućen na sud
Swiss osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, isplaćena cjelokupna šteta
Uniqa neživotno osiguranje AD	putno zdravstveno osiguranje	Prigovor pozitivno riješen, isplaćena osigurana suma
Generali osiguranje Montenegro AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan, podnosilac upućen na sud
Uniqa neživotno osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan, podnosilac upućen na sud
Lovćen osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, isplaćen dodatni iznos
Generali osiguranje Montenegro AD	Kolektivno osiguranje od nezgode	Prigovor neosnovan, uslovi osiguranja ne pokrivaju invaliditet, podnosilac upućen na sud
Uniqa neživotno osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, isplaćena naknada štete po potpisanom poravnanju
Sava osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan, osnovano utvrđen malus
Lovćen osiguranje AD	Osiguranje imovine	Prigovor neosnovan, nema uslova za vještačenje, nije pokriveno rizikom oluje podnosilac upućen na sud
Uniqa neživotno osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, plaćena naknada štete
Uniqa neživotno osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, izvršena korekcija premijskog razreda u sistemu

NAZIV DRUŠTVA NA ČIJI SE RAD ODNOSI PRIGOVOR	PREDMET PRIGOVORA	POSTUPANJE PO PRIGOVORU
Lovćen osiguranje AD	Kolektivno osiguranje od nezgode	Prigovor neosnovan, prema uslovima osiguranja nema pokrića, podnosilac upućen na sud
Lovćen osiguranje AD	Kasko osiguranje	Prigovor pozitivno riješen, dodatno isplaćeno 40% amortizacije na djelove
Sava osiguranje AD	Osiguranje imovine	Prigovor neosnovan, šteta nije pokrivena uslovima, podnosilac upućen na sud
Sabina Pepić		Postupak obustavljen, podnosilac na zahtjev nije uredio prigovor
Lovćen osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor negativno riješen, osnovano utvrđen malus, podnosilac upućen na sud
Merkur osiguranje AD	Osiguranje života	Prigovor neosnovan, ugovarač propustio uplatu premije, podnosilac prigovora upućen na banku i sud
Sava osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan, odluka društva donijeta shodno nalazu vještaka i rezultatu simulacije, podnosilac upućen na sud
Generali osiguranje Montenegro AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, isplaćen dodatni iznos na ime stvarnih troškova štete, za ostatak podnosilac upućen na sud
Lovćen osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, izvršen povraćaj sredstava društvu u cilju razdavajanja troškova advokata
Sava osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, promijenjen premijski razred i isplaćena razlika u premiji
Uniqa neživotno osiguranje AD	osiguranje od nezgode	Prigovor neosnovan, nije utvrđeno postojanje invaliditeta, podnosilac upućen na sud
Uniqa neživotno osiguranje AD	Osiguranje imovine	Prigovor neosnovan, nije utvrđeno postojanje osiguravajućeg pokrića, podnosilac upućen na sud
Lovćen osiguranje AD / Udruženje - Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, smanjen premijski razred i isplaćena razlika u premiji
Generali osiguranje Montenegro AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor riješen, podnosiocu dostavljen odgovor komisije društva
Generali osiguranje Montenegro AD	Kasko osiguranje	Prigovor neosnovan, nema osnova za isplatu advokatskih troškova za kasko osiguranje, podnosilac upućen na sud
Lovćen osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, isplaćen nesporni dio i dodatni iznos
Lovćen osiguranje AD	osiguranje od nezgode (skijalište)	Prigovor pozitivno riješen, na zahtjev Agencije ponovno razmotren predmet i isplaćeno dodatni iznos
Lovćen osiguranje AD	osiguranje od nezgode	Prigovor neosnovan, odluka društva u skladu sa mišljenjima ljekara da nema invaliditeta, podnosilac upućen na sud

NAZIV DRUŠTVA NA ČIJI SE RAD ODNOSI PRIGOVOR	PREDMET PRIGOVORA	POSTUPANJE PO PRIGOVORU
Generali osiguranje Montenegro AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan, utvrđen doprinos nastanku štete u visini 50%, podnosilac upućen na sud
Uniqa neživotno osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, društvo priznalo zahtjev za naknadu troškova nezavisno od odštetnog zahtjeva i zaključili novo poravnanje
Uniqa neživotno osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, isplaćeni dodatni iznosi na ime materijalne i nematerijalne štete
Sava osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan, odluka društva shodno mišljenju vještaka, podnosilac upućen na sud
Lovćen osiguranje AD	Kolektivno osiguranje od nezgode	Prigovor neosnovan, isplaćen nesporni dio, nema mogućnosti da se naloži vještačenje, podnosilac upućen na sud
Swiss osiguranje AD	Izdavanje zelenog kartona	Podnosiocu dostavljeno objašnjenje postupanja u slučajevima pokrivenim zelenom kartom
Sava osiguranje AD	Kasko osiguranje	Prigovor neosnovan, osigurani slučaj se nije dogodio u periodu pokrića, podnosilac upućen na sud
Generali osiguranje Montenegro AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor neosnovan, društvo nije prekoračilo rok za rješavanje zahtjeva, podnosilac upućen na sud
Generali osiguranje Montenegro AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor riješen, društvo ostalo pri utvrđenoj ocjeni od 50% doprinosa za nastanak štete, podnosilac upućen na sud
Lovćen osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, isplaćena naknada štete
Lovćen osiguranje AD	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor riješen, dostavljeno izjašnjenje Komisije za pravna pitanja pri NBO da nema osnova za isplatu advokatske provizije, podnosilac upućen na sud
Generali osiguranje Montenegro AD	osiguranje od autoodgovornosti/ zeleni karton	Prigovor pozitivno riješen, isplaćena naknada štete
Jeff Miller		Postupak obustavljen, podnosilac nije uredio prigovor i dostavio tražene dodatne informacije, nije se moglo utvrditi na koje društvo se prigovor odnosi
Lovćen osiguranje AD / Udruženje- Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	osiguranje od autoodgovornosti	Prigovor pozitivno riješen, isplaćena naknada štete

AGENCIJA ZA
 Priloga: 25. 04. 2019
 Org. d. 04-455/1-19

OBRAZAC GI-FMC

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU PLANIRANIH AKTIVNOSTI U
 USPOSTAVLJANJU I RAZVOJU SISTEMA FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLA
 za 2018. godinu**

NAZIV SUBJEKTA: Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore	
Ime i prezime rukovodioca subjekta:	Biljana Pantović
Ime i prezime lica zaduženog za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola:	Milica Marojević
Kontakt telefon:	020 513 502
e-mail:	milica.marojevic@ano.co.me

UPITNIK O SAMOPROCJENI FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLA

UPITNIK	DA/ NE	Ako je odgovor DA objasnite na koji način je to postignuto Ako je odgovor NE navedite razlog	Navedite naziv i broj akta
KONTROLNO OKRUŽENJE			
1. Da li subjekat ima usvojen poseban etički kodeks ponašanja koji je prilagođen prirodi i specifičnostima poslovanja subjekta?	NE		Odlukom Agencije za nadzor osiguranja broj 01-201/5-13 od 13.03.2013. godine je prihvacen Etički kodeks državnih službenika i namještenika u mjeri u kojoj se to može primijeniti na zaposlene Agencije.
2. Da li se poštuje procedura upoznavanja novih službenika sa odredbama etičkog kodeksa?	DA		
3. Da li ste definisali misiju i ključne ciljeve subjekta?	DA	Zakon o osiguranju Plan rada Agencije za nadzor osiguranja Knjiga procedura	Zakon o osiguranju ("Sl. list Republike Crne Gore", br. 078/06, 019/07, Sl. list Crne Gore", br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16). Knjiga procedura, broj 01-1291/6-17 od 28.12.2017. godine.
4. Da li su zaposleni upoznati sa misijom i ciljevima subjekta?	DA		
5. Da li imate odgovarajući Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta?	DA	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za nadzor osiguranja	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za nadzor osiguranja, broj 01-856/3-18 od 11.09.2018. godine
6. Da li imate interni akt kojim su u vašem subjektu formalno utvrđene odgovornosti i ovlašćenja za svakog	DA	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za

rukovodioca?		nadzor osiguranja	nadzor osiguranja, broj 01-856/3-18 od 11.09.2018. godine
7.Da li postoji kadrovska politika za zapošljavanje odgovarajućih kadrova?	DA	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za nadzor osiguranja	Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji za nadzor osiguranja, broj 01-856/3-18 od 11.09.2018. godine
8.Da li se vrši ocjenjivanje rada zaposlenih?	DA	Nema brojčanog ocjenjivanja ali se prati rad zaposlenog kroz mjesečne izvještaje o izvršenim aktivnostima.	
9.Da li je utvrđen plan usavršavanja zaposlenih?	NE		
10.Da li se zaposleni stručno usavršavaju?	DA	Zaposleni se stručno usavršavaju u djelokrugu radnog mjesta kojim su im opisani poslovi	
11.Da li rukovodioci prisustvuju obukama o tehnikama i vještinama upravljanja?	NE		
12. Da li rukovodioci prisustvuju obukama o boljem razumijevanju finansijskih, računovodstvenih i budžetskih procesa?	DA		
13.Da li su rukovodioci organizacionih jedinica uključeni u planiranje budžeta i alokaciju odobrenih sredstava / na koji način: učestvovali su u pripremi, konsultovani su, nisu bili uključeni?	DA	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana, broj 01-809/12-16 od 20. 06. 2016. godine
14.Da li je imate usvojen plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrola za izvještajni period?	DA	Plan za unapređenje finansijskog upravljanja i kontrola	Plan za unapređenje finansijskog upravljanja i kontrola, broj 01-253/2-16 od 07.03.2016. godine

UPRAVLJANJE RIZICIMA

1.Da li su rukovodioci organizacionih jedinica uključeni u proces identifikacije rizika?	DA		
2.Da li imate Registar rizika?	DA	Registar rizika	Registar rizika 01-378/9-18 od 27.04.2018.godine.
3.Navedite tri glavna rizika u Vašem subjektu.		1.Neodgovarajući predlog mjera nadzora izrečenih subjektu nadzora 2.Nepoštovanje rokova i neadekvatnogodišnje izvještavanje o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori Skupštini (nepotpuni, netačni i neispravni podaci) 3. Pogrešna primjena propisa pri izradi nacрта odluka / davanju mišljenja na akte koji	Registar rizika 01-378/9-18 od 27.04.2018.godine.

		se šalju Savjetu Agencije na razmatranje na sjednicama	
4. Objasnite na koji način ste reagovali na rizike tokom izvještajnog perioda (prihvatanjem, prenošenjem, smanjenjem ili izbjegavanjem rizika)?		Agencija je za sve identifikovane rizike utvrdila način kontrola i reagovanje na rizik kako bi se obezbijedila razumna uvjerenost da će se u ostvarivanju ciljeva Agencije svi rizici poslovnog procesa, svesti na prihvatljiv nivo	
5. Da li se Registar rizika redovno ažurira?	DA	Jednom godišnje	
6. Da li pripremate izvještaje o rizicima?	DA	Jednom godišnje, počev od 2019. godine za period 01.01.-31.12.2018. godine.	
7. Da li zaposleni prisustvuju obukama u oblasti upravljanja rizicima?	DA		
KONTROLNE AKTIVNOSTI			
1. Da li imate usvojenu Knjigu procedura sa operativnim pisanim uputstvima za rad i utvrđenim odgovornostima za glavne poslovne procese?	DA	Knjiga procedura	Knjiga procedura, broj 01-1291/6-17 od 28.12.2017. godine
2. Da li procedure sadrže sve korake (revizorski trag) za efektivno funkcionisanje poslovnih procesa?	DA	Knjiga procedura	Knjiga procedura, broj 01-1291/6-17 od 28.12.2017. godine
3. Da li imate proceduru u kojoj je utvrđen način izvještavanja subjekata nad kojima vršite nadzor?	DA	Pravilnik o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja	Pravilnik o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja ("Službeni list Crne Gore", br. 063/17 od 04.10.2017))
4. Da li odobravanje, ovjeravanje dokumentacije, ovlašćivanje, odnosno davanje saglasnosti za isplatu sredstava i evidentiranje poslovnog događaja obavljaju različita lica?	DA	Interna procedura procesa evidentiranja i plaćanja ulaznih faktura	Interna procedura procesa evidentiranja i plaćanja ulaznih faktura, broj 01-473/9-16 od 28. 04. 2016. godine
5. Da li se stvari nabavljene tokom godine evidentiraju u momentu nabavke?	DA	Interno pravilo o evidenciji imovine Agencije za nadzor osiguranja	Interno pravilo o evidenciji imovine Agencije za nadzor osiguranja, broj 01-809/11-16 od 20. 06. 2016. godine
6. Da li Komisija za popis upoređuje stanje dobijeno popisom sa stanjem iz knjigovodstva i utvrđuje razlike?	DA	Interno pravilo o evidenciji imovine Agencije za nadzor osiguranja	Interno pravilo o evidenciji imovine Agencije za nadzor osiguranja, broj 01-809/11-16 od 20. 06. 2016. godine
7. Da li je obezbijeđena kontrola pristupa sredstvima, evidencijama i njihovom korišćenju?	DA	Interno pravilo o evidenciji imovine Agencije za nadzor osiguranja	Interno pravilo o evidenciji imovine Agencije za nadzor osiguranja, broj 01-809/11-16 od 20. 06. 2016. godine
8. Koja će nova operativna pisana	NE		

uputstva za rad biti pripremljena i usvojena u sledećoj godini?			
INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE			
1. Da li zaposleni dobijaju jasne i precizne smjernice i instrukcije za obavljanje poslova?	DA	Usmena i pisana komunikacija na relaciji zaposleni-rukovodioci Planiranje na nedjeljnom, mjesečnom, godišnjem nivou i putem kolegijuma	
2. Da li rukovodilac subjekta blagovremeno dobija odgovarajuće informacije na osnovu kojih donosi odluke?	DA	Mjesečni izvještaj o izvršenim aktivnostima zaposlenih, godišnje izvještavanje, redovne analize	
3. Da li rukovodioci organizacionih jedinica, nakon usvajanja budžeta, dobijaju informacije o dodijeljenim budžetskim sredstvima za realizaciju ciljeva iz njihove nadležnosti za tekuću godinu?	DA	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana, broj 01-809/12-16 od 20. 06. 2016. godine
4. Da li rukovodioci organizacionih jedinica prije stvaranja obaveze provjeravaju raspoloživa sredstva za tu namjenu?	DA	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana, broj 01-809/12-16 od 20. 06. 2016. godine
5. Da li rukovodioci organizacionih jedinica imaju informacije o neizmirenim obavezama i izvršenju budžeta?	DA	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana, broj 01-809/12-16 od 20. 06. 2016. godine
6. Da li rukovodioci organizacionih jedinica pripremaju finansijske izvještaje o realizaciji ciljeva?	DA	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana	Interna procedura procesa pripreme finansijskog plana, broj 01-809/12-16 od 20. 06. 2016. godine
7. Da li se pripremljeni izvještaji analiziraju i na koji način?	DA	Na sjednicama Savjeta Agencije	Statut Agencije za nadzor osiguranja, Sl. list broj 30/2013
8. Da li je utvrđen način izvještavanja u slučaju otkrivanja grešaka, nepravilnosti, pogrešne upotrebe sredstava, prevara ili nedozvoljenih radnji?	NE		
PRAĆENJE I PROCJENA			
1. Da li lice zaduženo za sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola izvještava rukovodioca subjekta o stanju i razvoju ovog sistema i na koji način?	DA	Shodno potrebama Agencije za nadzor osiguranja	Plan za unapređenje finansijskog upravljanja i kontrola broj 01-253/2-16 od 07.03.2016. godine
2. Da li se ažurira plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrola?	DA	Shodno potrebama Agencije za nadzor osiguranja	Plan za unapređenje finansijskog upravljanja i kontrola broj 01-253/2-16 od 07.03.2016. godine
3. Da li je zaposlenima omogućeno da daju sugestije i preporuke za poboljšanje sistema unutrašnjih kontrola?		Poslovi unutrašnje revizije su Sporazumom povjereni Skupštini Crne Gore	Sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije, broj 01-674/3-16 od 03.06.2016. godine
4. Na koji način su rukovodioci upoznati	DA	Knjiga procedura, Zakon o	Knjiga procedura, broj 01-

o značaju i ulozi unutrašnje revizije u cilju unapređenja unutrašnjih kontrola?		sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru	1291/6-17 od 28.12.2016. godine, Zakon o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru ("Sl. list Crne Gore", br. 73/08, 20/11,30/12, 34/14 od 08.08.2014)
5.Da li se preporuke unutrašnje revizije sprovode?Navedite broj prihvaćenih preporuka i prosječno vrijeme njihove implementacije.	DA	U periodu 24.09.-25.10.2018. godine izvršena je kontrola interne revizije. Predmet revizije: Revizija sistema fin.izvjestaja za 2017.godinu. Na osnovu testirane dokumentacije utvrđeno je da su unutrašnje kontrole uspostavljene, adekvatne i efektivne. Nije bilo preporuka.	

Milica Marković

Potpis lica koje je sačinilo izvještaj

Antonić Bojana

Potpis rukovodioca subjekta